סגנון
בשער:
ועכשיו
לאקפולקו
החוויה הרוסית
האמזונות
של כסית
ועידת המכשפות
רוקדת, קיימת
סרט כחול
מעריב
תלמה מחדשת שוב: מיונז משמן חמניות
חדש!
תלמה
מיונז אמיתי
משמן חמניות
הבריאות שבטבע
מיונז משמן חמניות - הטעם מעודן יותר.
מיונז משמן חמניות - עשיר בחומצות בלתי רוויות.
מיונז משמן חמניות - הופך כל ארוחה להנאה בריאה.
מיונז זה תלמה
תלמה

ל ר א ש ו נ ה   ג ם   ב י ש ר א ל

אנטי פנצ'ר

ולא קורים תקרים

טיפול מונע תקרים

זרוק את הג'ק והגלגל הרזרבי. מהיום יש לך "אנטי פנצ'ר" המבטיח שתקר כלל לא יקרה.

מהו אנטי פנצ'ר?

אנטי פנצ'ר הינה תמיסה מהפכנית בעלת תכונות מיוחדות המוחדרת לארבעת צמיגי הרכב. בעת שגוף זר חודר לתוך הצמיג ועושה בו חור (תקר), טיפה מהתמיסה "נכנסת" מייד לתוך החור, אוטמת אותו לחלוטין, ומונעת בריחה של אויר החוצה. וכל זאת תוך כדי נסיעה מבלי שתרגיש.
האטימה של **אנטי פנצ'ר** מוחלטת וקבועה ואין צורך לגשת ל"פנצ'ר מאכר". **אנטי פנצ'ר** הוכיח את יעילותו בארה"ב ובמדינות רבות באירופה הפך פק"ל בכל צמיג.

אנטי פנצ'ר, חסכון ובטחון

האטימה המוחלטת של **אנטי פנצ'ר** מבטיחה לך תמיד נסיעה עם לחץ אויר תקין בכל ארבעת הגלגלים, ע"י כך אתה חוסך בתצרוכת הדלק (לחץ אויר לא תקין, אפילו באחד מהצמיגים מעלה את צריכת הדלק).
חשוב ביותר: עם **אנטי פנצ'ר** אתה מונע מעצמך סכנות מיותרות כמו. אבדן שליטה על ההגה בעקבות תקר או בריחת אויר, ירידה לשוליים וכד'.
אנטי פנצ'ר בתכונותיו המיוחדות מקרר את טמפרטורת הצמיג ומעכב את שחיקתו.

אנטי פנצ'ר, 5 דקות טיפול - אחריות לכל החיים

טיפול מונע באנטי פנצ'ר קל ופשוט, אתה נכנס עם רכבך לאחת מתחנות השירות ותוך מספר דקות ארבעת גלגלי המכונית מוגנים.
מיד, במקום, אתה מקבל תעודת אחריות המבטיחה לך נסיעה ללא תקרים לכל אורך כל חיי הצמיג.

אם אינך רוצה להיתקע בדרך עם חור בצמיג, הקדם אנטי פנצ'ר לתקר וגש עוד היום לאחת מתחנות השרות.

אחריות לכל חיי הצמיג

רשימת תחנות שרות אנטי פנצ'ר

תל־אביב תחנת סונול אביב, דרך חיפה 101 • תחנת סונול איילון, דרך פ"ת 154 • ארז - חניון אתרים, הירקון 169 • בית הצמיג בע"מ, הרכבת 4 • תגיפור בע"מ, תוצרת הארץ 15 • מרכז הצמיגים בע"מ, רח' סלמה 12 יפו • שרותי לונטויבר בע"מ, שירות סובארו, דרך בן צבי 7 יפו **חיפה** סונול חור - החלוץ 17 • א. צמלר צמיגי הצפון בע"מ, דרך בר יהודה 3 • הצמיג, תחנת פז בת גלים • שרות התקר, רוטנברג אברהם, רח' יפו 129 • צמיגי המפרץ בע"מ, שדי ההסתדרות (ליד בית קרסו) מ. **חיפה הקריות** תחנת פז מילואות **ירושלים** צמיגי בן חמו, תחנת דלק אורנים רח' פייר קינג • תחנת פז שער מנדלבאום **אילת** אסא־לעם, תחנת פז אילת **אשדוד** צמיגי רעים, תחנת פז עורף נמל אשדוד **אשקלון** צמיגי בן אליהו דוד, רח' צה"ל 25 אזור התעשיה ליד כלא אשקלון **בית שאן** בני משה ביטון, איזור התעשיה ישן **בת־ים** תחנת סונול שדי קוממיות **בני ברק** ליינוביץ משה, תחנת פז יציב, צומת גבעת שמואל **בקעת הירדן** צמיגי שך בע"מ מפגש חבקעה **באר יעקב** שרותי לונטויבר בע"מ שרות סובארו ורנו, א. תעשיה באר יעקב **באר שבע** עציון, תחנת פז כביש בע"מ, דרך חברון 1 **גבעת עדה** תחנת סונול גבעת עדה **גדרה** חברת דרום גדרה בע"מ, תחנת דלק כוות כביש ראשי **גלבוע** קואופרטיב בית שאן־חרוד, תחנת דלק גלבוע **גבעתיים** ע. טסלר צמיגים, תחנת פז השדה **הוד השרון** צמיגי מאור אלי, תחנת פז דרך השרון 98 **הרצליה** קמגל בע"מ, אזור התעשיה הרצליה פיתוח רח' שנקר **זכרון יעקב** צמיגי שלומי, תחנת דלק זכרון יעקב **חדרה** מ. צפלר בע"מ, צמיגים, חדרה כביש ראשי • תחנת סונול עוקף חדרה **חולון** צמיגי יעקב, הצביש 3 א. תעשיה • צמיגי כחלון, אזור כביש ירושלים 22 • צמיגי רפי, שדי קוגל תחנת פז **טבריה** מצבריה בוק יעקב לוי, תחנת פז רח' אלחדף (עיר) **טירת הכרמל** תחנת פז, ליד החיפר־שוק **יבנה** יבנה אזור התעשיה חדש **כרמיאל** מצברית מוסי בע"מ, אזור תעשיה כרמיאל **לוד** צמיגי הקף, תחנת דלק נתב"ג **נהריה** תחנת פז פינקלשטיין **נס ציונה** יאיר לוסטיג, תחנת דלק נס ציונה **נתניה** מוסך ספרים נתניה בע"מ, אזור התעשיה הישן, חמסטר 6 • עודנת בע"מ, תחנת דלק **נתיבות** כל בו לצמיג רחמני, אזור התעשיה נתיבות **נחלים** צמיגי נחלים, תחנת דלק סונול כביש לוד פ"ת **עכו** קוסטנטי גוסטו ובניו, מצבריה **עפולה** פונרק יוסי, עפולה תחנת סונול המסק **פתח תקוה** צמיגי כחלון, קרית אריה רח' שנקר 8 • תחנת דלק סונול, דיש בילינסון • פז סגולת חיים, אזור התעשיה סגולה **פרדס חנה** תחנת סונול פרדס חנה • תחנת סונול מחנה 80 עירון **קריה** צמיגי מוור יעקב, תחנת פז קרוטה **קרית אונו** מצבריית אונו בע"מ, תחנת פז **קיסריה** תחנת סונול צומת קיסריה **קרית גת** תחנת דלק קרית גת בע"מ **קרית מלאכי** מצבריית אקספרס, תחנת פז **רחובות** צמיגי קלוד, תחנת דלק שעריים, הרצל 68 • צמיגי הירש בע"מ, אזור התעשיה רחובות **ראשון לציון** צמיגי ראשון, אזור התעשיה הישן, כביש בית דגן **רמלה** א. אסא בע"מ, תחנת פז כביש עוקף רמלה **רמת אליהו** מצבריית מישל את כץ, מול החיפר שוק **רמת חן** יוראמקס, תחנת דלק בע"מ, רח' שלם 1 **רמת השרון** צמיגי צמרת, דרך הרצליה 199 **רעננה** ליס משה, תיקון צמיגים ותקרים, צומת רעננה **ראשון** מרשב ראשון, חשמל רכב •

יבואן: רווסי בע"מ טל. 530597 / 04־673572

במים שלנו אין חיידקים!

תמי 4 - המערכת האלקטרונית היחידה, הפותרת גם את בעיית החיידקים המזהמים את המים.

מים. ממהדורות מבט ששודרה ביום ו' ה-27.5.88 מתברר כי המים בישראל מסוכנים לשתיה!

מדובר בבריאות המשפחה שלך.

תמי 4 - מבית ת.נ.ה. - קיבוץ נתיב הל"ה, חינה מערכת משוכללת שבעזרתה המים בביתך יהיו מטוהרים וזכים.

★ קוטלת את הבקטריות והווירוסים גורמי המחלות.
★ מסננת את המים מגופים ועצמים שונים.
★ מונעת ריחות וטעמי לוואי.
★ מונעת הווצרות אבנית.

ניתן לראות ולהתרשם בקניון אילון ר"ג, כל-בו שלום, רב מכר, המשביר לצרכן רעננה ומרכז מסחרי נאות רחל חולון.

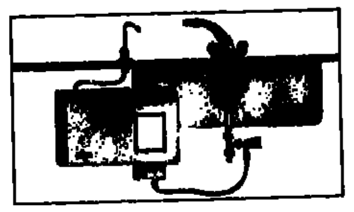

תמי 6-4 טיפה בריאה!

תל-אביב: 03-316971 ,324975
חיפה: 04-245213 קיבוץ נתיב הל"ה: 02-910511 ,910514 ,910222

הנני מעוניין בפרטים נוספים על תמי 4.
שם ______ משפחה ______
כתובת ______ טלפון ______
ת.נ.ח. קיבוץ נתיב הל"ח, ד.נ. האלה 99855.

צפון תקשורת

יומה משותפת

חוחי לגב' נילי שחק־כופמן על כתבתה המחמיאה בעתונכם (22.6.88) על הקשר שבין חיל האוויר למחלקה ללימודי א"י בבר־אילן. תיקון קטן: קשרים אלו אינם פרי יוזמתי בלבד, אלא תוצאות עבודת צוות במחלקה, עם א. ארזי – עוזרי, עם תת־אלוף (מיל') אברהם אילון – שהיה פעיל בגיוס אלופי צה"ל בעבר והווה להשתתפות בכנס. תודתי לכולם וכראש וכראשונה למפקד חיל האוויר ועוזריו.

ד"ר איבון פרידמן
ראש המחלקה ללימודי ארץ ישראל
אוניברסיטת בר־אילן

דעה אחרת

אל תסחפי

כל המילים החדשות שממציא לנו הנוער אהבתי את "אל תסחפי..." יותר מ"לא בראש לי", "מבואס" ו"הבריז". מאז שאמר לי בן העשרה שלי בשעת ריגשה מרובה (ריגשה זו לא מילה, סתם השתוללתי..) "נו אמא, אל תסחפי, טוב?" זה הפך להיות המוטו שלי.

זה התחיל כשבן העשרה הנרגן עמד מולי ואני עליתי לאוקטבות גבוהות, ולפרקי חיים מן העבר, כשבסך הכל היה איזה נושא קבוע של לימודים, נהיגה, סידור חדר, טלפון־בן־שעה. שכחתי כבר על מה היה העניין ועברתי לשכר ועונש, חוסר צדק בחיים, מעמד האם הלוז, והוא עצר אותי: נו, אל תסחפי אמא. ואז אספתי את עצמי ונעצרתי. הוא צדק. הוא התכוון שלא אתן דרור לתסכולי עד הסוף, שהיו מליון מילים מיותרות, שהגרון יצטרד לי, ואבא לא שייך לעניין כרגע, והאוברדראפט לא מעניין אותו, ומה שניבה עשתה לי לא שייך לעניין הנדון. שלא אתפזר לשטחים שאין להם נגיעה לעניין, שהלך לשעור נהיגה במקום לחזרה לביולוגיה ושאשאיר קצת דיוניטי בעומדי לפניו מטר וחצי מול מטר שמונים...

מעתה, כשאני מאבדת פרופורציה אני נזכרת ב"אל תסחפי" ומייעצת לכולן כך – זה זול ובריא יותר מסיגריה או כוסית או בקבוק ואלריאן. איש לא יגיש לך טיפות הרגעה וינפנף את האויר כמו בסרטים, או יעמוד למראשותייך בחולשתך. את צריכה לשלוט בתגובה, ובכלל אל תגיעי לסצינות כאלה.

גם כשהבעל חוזר בחצות מישיבה דחופה והיה גם צלצול מוזר לעת ערב, אל תשדכי בין האירועים. לא להסחף בדמיון הפרוע. כשהנוער בבית מרעיש אימים בדאבל־קאסט שלו אל תצרחי את קריאת הקרב שלך על מנת להתגבר על הווליום. גם אם הוא "קרע חלונות" בג'ינס, שם ג'לי בשיער הקוצני שלו, הוסיף עוד עגיל, נכשל במבחן, הוריד את הפגוש, אבד ארנק, רב עם המנהל – סגרי את הדלת שלך או שלו. אל תסחפי.

גם לא בטלפון. מישהי סיפרה לך על שולה שישבה עם עיניים דומעות (איך ראתה כשחלפה שם...) מול איציק בקפה. אל תעברי לתחום המדע הבדיוני הגלוי. גם לא שעה שמישהו נותן בך עינו (אולי הוא מזכוכית או סתם היה ברק) או אומר לך מילת חמד, ואת כבר חולמת יומיים עם חיוך מרוח, קונה לך בושם כבד וחולמת על הרפתקה ברחוב האחורי. אל תסחפי, את עדיין בשיכון שלך והוא לקוח חשוב של בעלך, וכל אמריקאי מנומס קצת...

אל תסחפי בלכתך עם כרטיסי האשראי והפנקסים. קחי איתך מזומנים שתדעי מה זה כסף ושהוא נגמר פעם. אל תורידי מדפים שלמים בהיפרכל. הצמדי לרשימה: שני אשל, לחם אחיד וסודה.

ויש עוד מקומות שאנו נסחפות: פותחים אלבום ישן ואת מתחילה בתאור עברך המפואר. כבר הוספת לך עשרים שנה שלא חשדו בך. שנית – את לא היית מלכת הכיתה, או החתיכה של "הקף" או הפייבורית של הגדוד, או המורה האהובה. אז אל תסחפי. זה באמת כמו זרם מים. קל להסחף, אבל ניסית פעם לחתור חזרה מול הזרם?

ירושלים — **גילה קראוס**

ימים ראשונים

עתה, בזמנים הקשים העוברים על המדינה, מצאתי לנכון להביא קטע מתוך ספר בשם "שלום פשוטו כמשמעו", מאת רוברט סנט־ג'ון, הוצאת אחיאסף, 1949. הספר מתאר את החיים הקשים בחודשים הראשונים אחרי לידת המדינה: "...האיש ששוחחת איתו כדי להשיג פגישה עם פקיד משרד החוץ, כדי לבקש ממנו שיסדר לי שיחה עם שר החוץ, קיבל אותי בחדר שקרא לו 'משרד'. למעשה, היה זה חדר אמבטיה. הוא התנצל: 'אנחנו מוכרחים לעבוד כאן, מאפס מקום אחר'. אבל ריכוז ממשלה שלמה בבנינים קטנים אחדים יש לו יתרונות. הפקידים אינם צריכים לכתוב מכתבים, ואפילו לטלפן, כשהם רוצים להתייעץ. מספיק להם לפתוח דלת או לשוחח דרך החלון. וכך יכול הראשון ששוחחתי איתו לדבר מיד עם השני כדי להשתדל, השלישי מסדר לו שיחה עם שר החוץ. הכל נעשה ברגעים אחדים".

ברור שמאז הכל נשתנה, אבל אולי נוכל ללמוד לקח מהסיפור הנ"ל?

מתי זר

קול צעקה

המעסיקות משלמות לעוזרת הבית שכר שהוא גבוה פי כמה מן השכר המירבי המומלץ ע"י ההסתדרות. בכך נותנת המעסיקה פיצוי הולם לכל התנאים הסוציאליים – אך ההסתדרות מחייבת בנוסף, לשלם לעובדת את כל התנאים הסוציאליים.

הפרדוקס הוא בחובת תשלום ביטוח לאומי עבור עוזרת הבית. כאשר מגיעה עוזרת הבית לגיל פרישה היא תקבל ביטוח לאומי מינימלי המחושב לפי שכר של –.2 ש"ח לשעה. ואנחנו המעסיקות חייבות לשלם לביטוח לאומי 8% מן השכר בפועל שמקבלת עוזרת הבית.

הגיע הזמן שהמעסיקות תקמנה קול צעקה: מי נהנה מן הכסף הרב שאנחנו מורימות לביטוח לאומי?

ראשון־לציון — **ש. משניף**

מעשה טוב

בתאריך 30/5/88, בשעה 12.45 אירע תקר במכונתי, בנוסעי מהעבודה – אחות בבית הספר התיכון המקצועי ויצו צרפת, בקרית החינוך תל־אביב.

אני אשה מבוגרת, וכמובן שבשבילי החלפת צמיג היא משימה קשה. כמו כן חניתי במקום מאוד לא נוח ובחוץ היה חם מאוד.

הזדמן למקום יחזקאל קטן, נהג דן בקו 29, ועזר לי להחליף את הצמיג. ברצוני להודות לו כאן ולציין את אורחותו הטובה. מי יתן ורבים ילכו בעקבותיו ויתנו יד לעזרה לזולת.

תל־אביב, **ליסר מרים**

איחרנו מאוד

שר החינוך, יצחק נבון, הודיע כי לימוד השפה הערבית, יהיה חובה, ויונהג בהדרגה תוך שש שנים". עם קבלת החלטה חשובה זו עבר יותר מדור, ואיחרנו הרבה מאוד: ידע, שפה מנהגים, קשרים ויחסים, של שכנינו, שאנו רוצים ומקווים לחיות אתם ובמחיצתם.

לדעתי צריך להתחיל ראשית בהסברה בבית הספר על החשיבות שבלימוד השפה הזאת שכן ידוע לכולנו היחס של תלמידינו לשפה זרה ובעיקר לערבית.

נחמה ברלינסקי

סגנון

11
דבורה שפירא: האמזונות של כסית

14–12
טלילה בן־זכאי: החוויה הרוסית

18
יהודית חנוך: לְרַזוֹת, לְרַזוֹת

20
אסתר אדלשטין: ועידת המכשפות

23–22
גילת מצא: ז'נט אורדמן רוקדת, קיימת

29,24
ענת בן יהושע: רומן עם סרט כחול

27–26
נילי שחק בופמן: מגע אישי

30
תחביבים

עורכות: תמר אבידר וליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית: כרמית אדלר, רותי בנאי
מודעות: נילה שניידר, סימה בללי טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בחיה אבישי טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

ישר לאקפולקו – עם בגד מתוך הקולקציה של המעצבת הצעירה, בוגרת שנקר, חנה מנקס. הבגד עשוי מטאפטו ואורגנזה. איפור: תמי שפיגל. צילום: מירי דוידוביץ.

לא־יומולדת

לאחר אסון מותם של 166 איש על דוברת קידוח הנפט שלו בים הצפוני, שקל אל הנפט הקשיש **הארמנד האמר**, ביטול בואו לישראל לחגיגת יום ההולדת ה־90 שלו – אך ראש עיריית תל־אביב **שלמה (צ'יץ')** לחץ שיכנע אותו לבוא. הפשרה היתה: "אני בא לציין את יום הולדתי, לא לחגוג".

אלא שאי אפשר היה להימנע מן החגיגיות בקונצרט המיוחד של התיזמורת הפילהרמונית בהיכל התרבות עם המנצח **זובין מהטה** והסולן **אייזיק שטרן**, שהגיע אך ורק לערב הזה מניו־יורק. וגם אי אפשר היה בלי נאומים (זה של צ'יץ' על גדולתו של האמר) וזה של האמר (על מאמצי השלום שלו). וגם אי אפשר היה בלי מתנות מצד האמר: המרכז היהודי־ערבי בעג'מי, יפו, בית־חולים לילדים ע"ש עליזה בגין באסף הרופא, ומתנה קטנה בסך 100 אלף דולר לתיזמורת, שאולי תקדיש אותה לשיפור המיזוג בהיכל המחניק.

האמר קיבל מקרן תל־אביב לפיתוח כד מימי ארץ־ישראל הקדומה והגיב: "אני שמח לקבל מתנה שהיא עתיקה יותר ממני". ■

חלמה חדר

הרב רוזן (מימין) ושמחה דיניץ. בכל זאת רוח טובה. צילום: נפתלי קראוס.

למי צלצלו המכשירים?

חברי קבוצת הישראלים שסיירה בשבוע שעבר ברומניה, במסגרת חגיגות יובל הארבעים של הרב הראשי ד"ר **משה רוזן**, הופתעו לא מעט, כאשר נאלצו לעבור בדיקות בטחוניות אישיות מדוקדקות בשדה התעופה קטן, בטיסה מקומית מבאקאו לי לאסי. תיקים אישיים הועברו במכשיר מיוחד והנוסעים הוזהרו להוציא מהם מצלמות וסרטי צילום, כדי שלא יושחתו. בנוסף לכך עברו כולם – גברים לחוד ונשים לחוד – בדיקה "אישית לחוצה", בעזרת מכשיר המגלה מתכות. "חשודות" הישראלים קיבלו זאת ברוח טובה ואף השתעשעו לא מעט, בראותם את יו"ר הסוכנות היהודית ומ"מ נשיא הקונגרס היהודי העולמי, **שמחה דיניץ**, שהשתתף אף הוא בסיור – עובר אותן בדיקות כאחד האדם. ולא עוד, אלא שאצלו דווקא "צלצל" המכשיר כאילו גילה מי יודע מה. הבודק חזר והעביר את המכשיר בכל המקומות הרגישים ודיניץ עומד – עם הידיים למעלה – וכל חבריו למסע ממלאים את פיהם חיוך של מבוכה.

לבסוף המריא המטוס, אחרי שאצל דיניץ כמובן לא נמצא דבר... ■

נפתלי קראוס

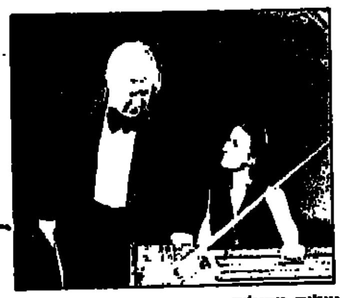

אילנה מרגליה ופיטר יוסטינוב. חזרה על בך.

ועכשיו – ספר

הגיעה ארצה לביקור של שלושה שבועות ישראלה מרגלית, פסנתרנית ישראלית החיה בניו־יורק, שהתגרשה לפני שנתיים מן המנצח לורן מאזל. לאחרונה יצאה עם תכנית מחקר טלוויזיונית על בך, המארח (ערוץ 13, מדינת ניו־יורק, קנדה ועוד) היה **פיטר יוסטינוב**. הבטיחה לחזור אליו עם בטהובן וגם עם מוצרט. בין לבין כותבת ספר "איך לחיות אשתו של". ידע אישי. ■

ליה קרן

באך נגד גנבים

איך מגינים על קונסרבטוריון למוסיקה מפני גנבים? באמצעות מוסיקה כמובן. איך לא. מהנדס העיר דימונה, **יהודה פרידלנד** ומנהל הקונסרבטוריון, **יוסף הרטמן**, רתמו את לא פחות מיוהאן סבסטיאן באך למשימה.

תווי "אמנות הפוגה" ו"המגניפיקט", מעוצבים בברזל, משמשים על פי רעיון היוזמים כסורגים למבנה החדיש של הקונסרבטוריון בשכונת שבעת המינים. היצירה, בשלוחותיה, מכסה כל פתח אפשרי של הקונסרבטוריון. לדברי הרטמן, נגן פסנתר על גלגלים יכול לנגן את היצירות של באך בלא שגיאה, באמצעות התווים־סורגים. ■

רוני סופר

בדיחות מסוכנות

הרבה הווי יש למשתתפי המחזמר סאלח שבתי. וליתר דיוק, למשתתפות. בהפסקות, בחדר הנשים, יושבות גאולה נוני, נירה רבינוביץ, חני נחמיאס ושולמית הדר ומתחרות למי יש הבדיחה הכי מצחיקה וכל יום מישהי אחרת צריכה להביא בדיחות חדשות. ומי אלופה בבדיחות? אין כזאת. אבל, "אם לחני נחמיאס", מספרת נירה רבינוביץ, "יש הופעה עם נתן נתנזון היא מפגיזה אותנו בערב ההופעה בבדיחות. נתנזון הוא ספק של בדיחות. ויש שחקנים אחרים כמו שמעון כהן, שמוליק סגל ועוד שמצטרפים אלינו ומספרים בדיחות. לספר אחת לדוגמה? לא, לא־הן עלולות לפגוע. הן בנושא עדות".

אורלי חרותי בת 24 מורה, מעשה את היצירה בבריטון, בניצוחו של המנהל יוסף הרטמן. צילום: מאיר אזולאי.

גם למשתתפי ההצגה "צד בצד" יש הווי. השחקנים **גיל אלון, שדי צוריאל, אלי גורנשטיין ואליקי צייקוב** עשו להם מנהג קבוע: תחרויות חידונים ממתנות, ספרים וסתם ידע כללי. ומי האלוף? אלון: "המנהל המוסיקלי, רפי קדישזון. אותו אי אפשר לנצח בכלל. הידע הכללי שלו קובר את כולנו". ■

דוד חמואל

סינדרלה ליאונה

היפה הבלונדינית שבתמונה היא במובן מסויים סינדרלה. קוראים לה ליאונה, יפהפיה הולנדית בת 26, כוכבת במסע פרסום חדש של המוביל הלאומי שלנו. אנשי משרד הפרסום חיפשו נואשות אחרי הולנדית טיפוסית לבנבנה, שתככב במודעה שהרעיון מאחוריה הוא על משקל קרח לאסקימוסים – שהכחול־לבן שלנו מטיס במעט כל מטען לכל מקום, אפילו פרחים להולנדים. אבל מה לעשות שכל התיירות הזהובות ההולנדיות משתזפות בערך דקה וחצי אחרי שהן מגיעות אלינו. בסוף, מצאו את ליאונה. תיירת נאווה והולנדית, באכסניית נוער ברחוב בן־יהודה בתל אביב, לא כאורחת, אלא כ...שוטפת רצפות. מהספונג'ה לקחו אותה ישר לצילומים, אחרי שהצליחו לשכנע אותה שאין מדובר כאן בעקיצה. ■

אורית הראל

ליאונה: אפילו פרחים להולנדים.

סקנדינביה במתנה מג'ורדן

ג'ורדן במבצע
מצחצחים וזוכים

קונים 4 מברשות ג'ורדן איכותיות, מכל סוג שהוא, לכל המשפחה. גוזרים את סמל Jordan מכל אחת מן האריזות. מכניסים את 4 הסמלים למעטפה ושולחים בצרוף פרטים: שם, כתובת וטלפון לת.ד. 4710 ת"א עבור "ג'ורדן", ומשתתפים בהגרלה. כדאי להזדרז! ההגרלה הקרובה תתקיים בתאריך 31.7.88. וזה לא הכל... יש עוד 2 הגרלות: ב-14.8.88 וב-8.9.88. ככל שתשלחו יותר מעטפות, תגדילו את סיכוייכם לזכות.

בהצלחה ולבריאות!

ההשתתפות אסורה על עובדי "יורית", "בלמון", פרסום או.קי. ומשפחותיהם.

Jordan* בריא לשיניים

המברשת הסקנדינבית

יבוא: בלמון בע"מ
הפצה: נורית בע"מ

הרקדנית תמר בן עמי בצילום של דוורה שפיץ

הפסל של אלכסנדר קירזנר, לפי התצלום של תמר בן עמי מן התערוכה של דוורה שפיץ. מסובך... לא?

הראש שלה, הגוף שלו

בראשית היה המחול. ליתר דיוק, הרקדנית הכוריאוגרפית **תמר בן עמי**. אחר כך בא הצילום, ליתר דיוק – צילומי הרקדנית על ידי הצלמת **דוורה שפיץ**, לתערוכה שלה **"גוף בתנועה"** שהוצגה בציריך בינואר השנה ובחיפה חודש אחר כך.

אחר כך היה הפיסול. סיפור מיוחד. הפסל העולה **אלכסנדר קירזנר** בא לראות את התערוכה בחיפה ובהשראת התצלום שראה יצר פסל. עכשיו ממתינים הצילום והפסל לתערוכה הבאה, לקראת סוף השנה, בה יוצגו יחדיו. ■

מיכאלה איתן

אייזיק שטרן (משמאל) שמח לחגוג עם הזמרת קתלין קוהלמן ובעלה במסיבה ב"הילטון" ת"א את הופעתה בבכורה של "כרמן" בפילהרמונית.

ורדינה כהן, פרחחית ומוסיקולוגית. צילום: בלהה דבורי.

עובדת על האבא

פרחחית בלילה ותחקירנית בשעות היום היא הזמרת־שחקנית־סטודנטית **ורדינה כהן** ("פוסעת בעקבות האהבה"), המגלמת במחזמר "סאלח שבתי" את תפקיד פרחחית השכונה.

ורדינה היא סטודנטית למוסיקולוגיה, אשר על מנת לקבל את התואר "מורה בכיר" עליה לסיים עבודה אחת על אתנו־מוסיקולוגיה. "חשבתי שהדבר הנכון ביותר הוא לעשות עבודה על המוסיקה אותה שר אבי, שהוא גם חזן ומייצג את הזמר הישראלי יותר מאשר את המזרחי, וניסיתי למצוא בעבודה זו את האופנים בהם משתלבת המוסיקה התימנית המסורתית בשירה של היום", כך ורדינה. ■

בלהה דבורי

בלי הנסיכה

כל מי שהוא משהו בתיאטרון חיפה ובעירית חיפה, שהם, כידוע, שני מוסדות שלא תמיד רואים עין בעין ו/או מסתכלים לאותו כיוון, התאחדו בערב הבכורה החגיגית של "הקיץ של אביה", כדי להביט ולהתמוגג כאיש אחד מסרטה של **גילה אלמגור**. גילה ניצבה בכניסה, זוהרת מאוד ונרגשת למדי ולחצה ידיים לעמיתים ולידידים, כמו **רות סגל**, **אמנון מסקין**, ולראש העיר, **אריה גוראל**, שהזכיר לנאספים ש"הקיץ של אביה" החל בפסח לפני שנה, כהצגה בפסטיוואל הצגות הילדים, שאירגנו בהצלחה **נעם סמל**, מנכ"ל התיאטרון, וד"ר **מרדכי פרי**, מנהל מחלקת החינוך, התרבות והספורט בעיריה. **יעקב אגמון**, בעלה של גילה, סיפר שהסרט כבר הוזמן להקרנה בפסטיוואל ונציה וטורונטו, כך שיש כבר סיבה למסיבה. אבל המסיבה החיפנית לקתה בחסר קטן. בין יוצרי הסרט, **אלי כהן**, הבמאי, ו**קאיפו**, הילדה, לא נראתה **אביטל צוקר**, המגלמת את מאיה ארונסון "הנסיכה", המורה למחול. צוקר היפהפיה, המזכירה את **קתרין דנאב**, עברה אותו יום אודישן בקאמרי לתפקיד ב"חקירה", לצידו של **עודד קוטלר**. אביטל צוקר, שהיתה גם "אחותו של הנריק" בסרטה היפה של **רותי פרס**, חושבת לנסוע ללמוד בניו־יורק, אם תזכה בתפקיד ב"חקירה". יש להניח שניו־יורק תיאלץ לחכות, אם לא – תוכלו להסתפק ב"נסיכה" של אביה על מסך הקולנוע. ■

אריה יאס

ליאת גורן וחיים חובה ב"נפש הטובה מסצ'ואן" (ברכט) – קופרודוקציה של תיאטרון "הבימה" והתיאטרון העירוני באר־שבע. כדי ששני התיאטראות המכובדים לא יריבו ביניהם – הוחלט על בכורה בתיאטרון ירושלים דוקא. והשחקנים גם המציאו לעצמם שם חדש: "הבימשבע".

פרי אויל - שמן הנעורים מונע סימני מתיחה בהריון ובהשמנה.

פריי אויל עשיר בחומצות שומניות חיוניות להזנת העור, בשמן נדיף משובח, בויטמינים - בעיקר ויטמין A הידוע בפעילותו המונעת את התקמטות העור - ומכיל שמן חוחובה ואלו־וורה התורמים למראהו הרענן והבריא.

עסי בקביעות ב-**פריי אויל** את הבטן, הירכיים, השוקיים ושטחים אחרים בגופך העלולים לפתח סימני מתיחה.

להשיג בבתי המרקחת, ברשת הסופרפארם ובפרפורמריות נבחרות.

יבוא: בלמון בע"מ • הפצה: נורית בע"מ

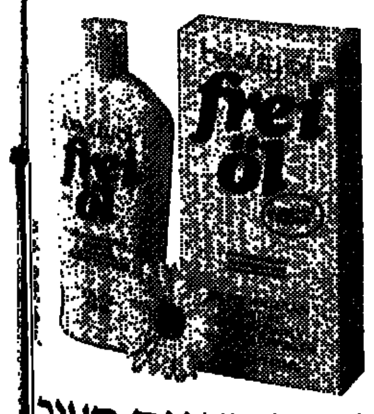

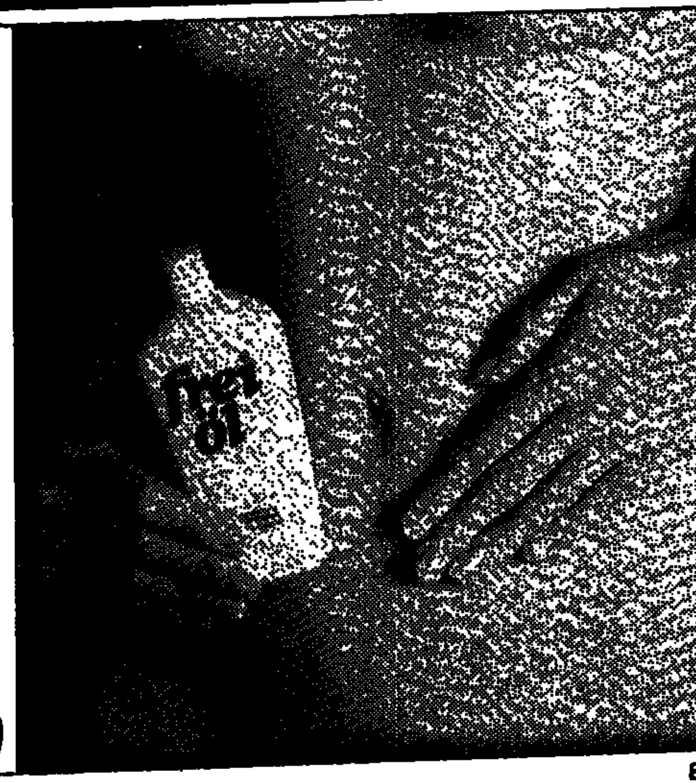

פריי אויל-מחליק את בעיות העור

מקום

דמורה שפירא
צילום: אירית זילברמן

דיזנגוף כבר לא מה שהיה. גם קפה כסית לא. עכשיו הוא משנה פרצוף, רוצה להחזיר אליו קהל של רוח. אבל שיבואו בראש נקי.

משפצת ויאולט דלל. הכל ברוח הזמנים של פעם.

האמזונות של כסית

כבר שנים אין רואים ותיקי תל־אביב את חצקיל איש־כסית שרוע על כסאו הקבוע בבית־הקפה שלו, ישן שנת ישרים, גפיו פשוקות־מצולבות בנוחות, כרסו האדירה עולה ויורדת ופיו פעור. גם בנו, מישל'ה, רחב המימדים, ההומור והלב, הלך לעולמו. עתה (תיבדלנה לחיים) נשות המשפחה, לאה, רעייתו של חצקל, ובתו צביה – נשות כסית מוחלטות היום – הואבות את אובדן ציביונו של בית־הקפה, שהשתקפותו הוך הרחוב עמוס חנויות הפיצוחים והבזארים הוא כפני המרינה היום. כך הן אומרות.

השתיים נתגלו כאמזונות אמיתיות, ואולי כמבצעות צוואה לא כתובה, כאשר החליטו לשפץ את המקום ולהותיר בו, בכל מחיר, את הניחוחות של אז. לפעולת השיחזור שכרו את שירותיה של מעצבת הפנים, ויאו־לט דלל, (הידועה לנשים רבות מן העבר גם כמעצבת שיער מן המעלה הראשונה).

הן יכלו לחיות בשקט אילו היו מוכרות את המקום המשכר כרמי־מפתח, אלא שאינן מסוגלות לכך. "גדל־תי כאן. חזרתי מבית־הספר ישר לקפה ועשיתי בו שעו־רים. באחד במאי שטפתי את הכלים כי לא היו פועלים. לא מסוגלת לשבת בבית יום אחד מבלי להיות בכ־סית", מנסה צביה להסביר את תחושת הכפייתיות שלה כלפי המקום. "כסית, בלי מליצות הוא בדמי ובנפשי. הרעיון למכור אותו, אינו בא בחשבון. האמת היא שגם מישל'ה רצה לעשות שינויים והכסף לא שיחק אצלו תפקיד. כשמישל'ה נפטר, נוצרה ריקנות גדולה ואנח־נו נמלא אותה".

לאה, האם, המגלה חרדה מפני השיפוצים, נבהלה יותר מהאפשרות שתעבור במקום הנמכר ותגלה בו בוטיק מאלומיניום או מפלאסטיק. "אני עשיתי את חוג דיזנגוף, האכלתי סופרים, ציירים ומשוררים. הא־כלתי את חיים וייצמן, את חנה רובינא ולכן אין לי גרוש. אבל אני רוצה לגמור את חיי כאן. לא יכולה בלי כסית.

כסף לשיפוצים לא נמצא בדיוק. נערכה מגבית מש־פחתית, שהקיפה גם בני־דודים מארה"ב, לפי שגם הם, כנראה, הכירו בחשיבותו של המוסד. השיפוץ יצא לדר־ך. על ויאולט דלל הוטלו מיגבלות תקציב. בדיעבד היא שמחה על כך ומבארת־שואלת: "מה זה כסית? זה מקום שמורכב מרוחניות, מגעגועים ומהעבר של המ־קום, לכן עשיתי הכל כדי לשמר את הדברים".

הריצוף הקודם נעקר ובמקומו הונח שיש מאור יש־ראלי; חלונות נשלפים ישנים נוקו וצובעו; על רגלי ברזל אלכסוניות של שולחנות משנות החמישים, הוכר־גו משטחים שחורים ממוסגרים בעץ טבעי; בין שני עמודים תומכים הוצב ארון שקוף לאיחסון עוגות, ויש גם בארים של משקאות חריפים וסלאטים, צבועים בצבעים מתכתיים והכיסאות הוינאיים של אז. שיפוץ רגיש ונקי, משמר ריחות של פעם.

בשישי־שבת תגיש לאה את הגפילטע פיש שלה, עם מרק הקרפלאך, הרגל הקרושה והצ'ולנט. בשאר ימות השבוע יהיה שף חדש, גיורא ברנרד, אחראי על צליית אומצות וצ'יפסים טריים – ברוח הזלילה העכשווית.

"אני יודעת שאני מהלכת נגד הזרם, אבל רוצה לח־דש את ציביונו הטוב והאבוד של הרחוב", אומרת צביה חרדה ומלאת תיקווה. "לפני עשרים שנה חינכתי אנ־שים להכנס נקיים למקום, לא יחפים, לא בגופיות, לא לפצח כאן גרעינים וכולם שאלו: 'מה, את מורה כאן? תני לאנשים מתירנות'. הסכמתי בלית ברירה כי כך היו פני הדברים, וזו היתה תפיסת העולם של מוישל'ה. עתה, אני רוצה לכבד את האנשים ושהם, בתמורה, יכבדו את כסית".

כסית הוא בית קפה שמלאו לו חמישים. אז הסבו בו המשוררים נתן אלתרמן, אברהם שלונסקי ואלכסנדר פן; שחקני הקאמרי והבימה, ציירים וחברי הממשלות הראשונות כמו מרדכי נמיר. נספחו אליהם דמויות ציוריות כמו זאב יוסיפוביץ' (יוסיפון) וחונָה בעל כפות הרגליים הענקיות מהוועד הפועל של ההסתד־רות. מהדור ההוא נותרו רעיה גולדין ואסתר ענר. "מוישל'ה ואני ראינו אותם מתחסלים לאט לאט. הלב כאב ואז אמרנו: ולו רק בשביל אברהם חלפי, נחזיק את המקום פתוח".

גם דור הפלמ"ח שהסב ומסב בו עתה, אינם כבר ילדים. חיים חפר, דן בן־אמוץ, נעמי פולני, נועה אשכול ועמיקם גורביץ', ויסלחו כל אלה שנשתכח שמם – עברו כבר את גיל השישים. וצביה, הנערכת לקראת הפרק החברתי הרביעי של כסית, זה שיקום אחרי בצל ירוק, ותרנגולים, אילנה רובינא ואריק איינשטיין – רוצה שהמשוררים, הסופרים והציירים הצעירים יבחרו בו כמישכן להם, "אבל שיבואו בראש נקי", היא מרמזת על שנות השישים והשבעים, עת אוכלס הקפה במסוממים.

ביום ששי האחרון נפתח מחדש כסית הישן והטוב, לאחר חודש ימים של שיפוצים. ותיקי כסית והאנשים המאכלסים את הפרמיירות הוזמנו ע"י לאה איש כסית להרמת כוסית סנגריה – כך שגם רוחו של מוישל'ה, המומחה בהכנת סנגריות, שרתה במקום. ■

מכירת סוף העונה
קרוקודיל
נעליים
מידות 35—42
תיקים, חגורות
דיזנגוף סנטר שער 5/7 ת"א
טל. 03-289477

לצאת לטיול, זה הכיף המשפחתי שלנו, אבל אף אחד מאיתנו לא אוהב להיסחב עם ג'ריקן או מיכל מים. מאז שגילינו את מימיקל אנחנו כבר לוקחים את המים בקלות. מימיקל הוא תיק מים חדש שיש לו המון יתרונות: דבר ראשון הוא גמיש וקל ולכן מאוד נוח ללכת איתו. יש לו גם ברז פטנטי למילוי קל וגם נוח לשתות דרכו. מימיקל עשוי מחומרים חזקים במיוחד והוא עמיד מאוד.

רק רגע, כמעט שכחנו את העיקר: למימיקל יש תאים מיוחדים לכל מיני חפצים כמו אולר, מסות, ווקמן ועוד. כשאנחנו יוצאים לטיול כל אחד צמוד למימיקל שלו: לנועם יש מימיקל קטן, לרועי מימיקל בינוני ולאבא יש קבוע במכונית מימיקל גב גדול (אמא אומרת שהכמות שם מספיקה לגדוד). בקיצור, לצאת עם מימיקל לפיקניק זה... סליחה. לצאת עם מימיקל לטיול זה ממש פיקניק.

דרך אגב, מימיקל זה יופי של רעיון למתנה, תשאלו את רועי.

לבחירתך - מגוון ענק של מימיקלים. להשיג בחנויות ספורט, תיקים ומחנאות, מכשירי כתיבה ומוצרי פופ וברשתות השיווק.

ייצור ושיווק: ל.ב. ישראל בע"מ, קהילת ונציה 12, ת"א, ת.ד. 24149
כרמל מערכות מיכלים וא.ר.ן.
אריזות נחשון, טל: 06-249334

[redacted]ות שם

טלילה בקזאי

החוויה הרוסית

משהו דפוק כאן. חיים ללא תאוות קניות. קונים רק מה שמוכרחים. אם יש. אבל מותר כבר לספר על זה בדיחות. בקול רם.

את שהעין קולטת מיד הם התורים. ומה שמרתיע אותך זה איך עם של 260 מיליון איש משלים עם העובדה, שי־70 שנה אחרי המהפכה עליו עוד לעמוד בתור לקנות כבר לחם, שני מלפפונים, או במקרה הטוב – נקניק. וזאת בארץ שחלקים גדולים מאדמתה פוריים ביותר, שיש לה משאבים טבעיים, וכבר הוכיחה בעבר שכשהיא רוצה היא יכולה לעמוד 900 יום במצור בלנינגרד, או להגיע לחלל. משהו דפוק כאן, אתה חושב. אבל על כל זה מתחילים לחשוב מאוחר יותר. בראשית קיימת ההתרגשות העזה לקראת הנסיעה.

מדובר במשלחת של שחקנים ואנשי תיאטרון, שהז־דמנה, באמצעות הליגה לידידות ישראל־ברה"מ, לבי־קור בן 17 יום בברה"מ. אני הצטרפתי כאשתו של... עם שובי נשאלתי ע"י רבים האם צותתו לנו בחדרי המגו־רים, האם עקבו אחרינו בלכתנו ובבואנו, והאם המודי־כה שהוצמדה לנו הבינה עברית. למען האמת – אין לי מושג. אבל הבאנו זאת בחשבון כאפשרות, וכהתחלה היינו גם אנו חשדנים, ומעט מבוהלים. "ההצלחה הג־דולה שלהם היא, שמרוב פחד כולם ממושמעים" – מסכמים החברים תחושתם לגבי מעמדים שונים בהם נתקלנו במהלך הביקור.

היבט אחר של המשמעות הוא השקט. לפתות בהתח־

עוצרים רגע לקרוא את פראבדה ברחוב. צילום: טלילה בן זכאי.

דוכן לשישליק בבזאר החדש. צילום: טלילה בן זכאי.

עם קורוקודיל ברוסיה

בשם מדיניות הגלאסנוסט הוזמנתי לא מכבר לברית המועצות, במסגרת חילופי הומוריסט־נים. המארח שלי היה "קרוקודיל", המגזין הסאטירי של ברית המועצות. הרעיון שמאחורי החילופין היה, שאם מנהיגי מעצמות העל מוכנים להידבר זה עם זה, כי אז צריכים גם ההומוריסטנים האמריקני־ים והסובייטיים לשכוח את הפצעים הנושנים ולק־בור את המחלוקות המרות של העבר.

בעניתי להזמנה, אך הקוראים צריכים לסלוח לי על האסוציאציות; לפניכם רשימותיו של אדם שלאחר שהוזהר מפני המים, ציחצח שיניים בספ־סי־קולה פושרת במשך שבוע.

הרבה דברים מתרחשים ברוסיה במסגרת הפרס־טרויקה – הבניה־מחדש – שעליה נסב פולמוס לו־הט בוועידת המפלגה הקומוניסטית במוסקווה. כמו אמריקנים רבים אחרים שבילו שם שבעה ימים, אני עכשיו מומחה כרפורמות של גורבצ'וב ובמשמעותן לגבי העולם.

הבה אסביר לכם מה זאת פרסטרויקה. ה"טובים" הם הליבראלים, שדורשים שינוי מוחלט באופן הפ־עולה של המערכת הסובייטית. ה"רעים" הם השמר־נים, שרוצים לשמר את אורח־החיים הנחשל ממנו נהנה העם הרוסי בתקופת סטאלין וכל יורשיו.

הסיבה שרוב העם הסובייטי תומך בגורבצ'וב היא, שנמאס להם לרקוד בכיכר האדומה בכל פעם שמקימים איזה בית־חרושת חדש לבטון במינסק. הם הכריזו, כי מעתה ואילך יחגגו רק כאשר יגיע משלוח חדש של נעלי "ריבוק" לכלבו "גום" במוס־קווה.

והנה סיבה נוספת לכך שהעם רוצה בשינוי; במ־שך שנים מנסה נטאשה לקנות קופסה של אבקת סבון. כל יום היא מתייצבת מול אנה מעבר לדלפק.

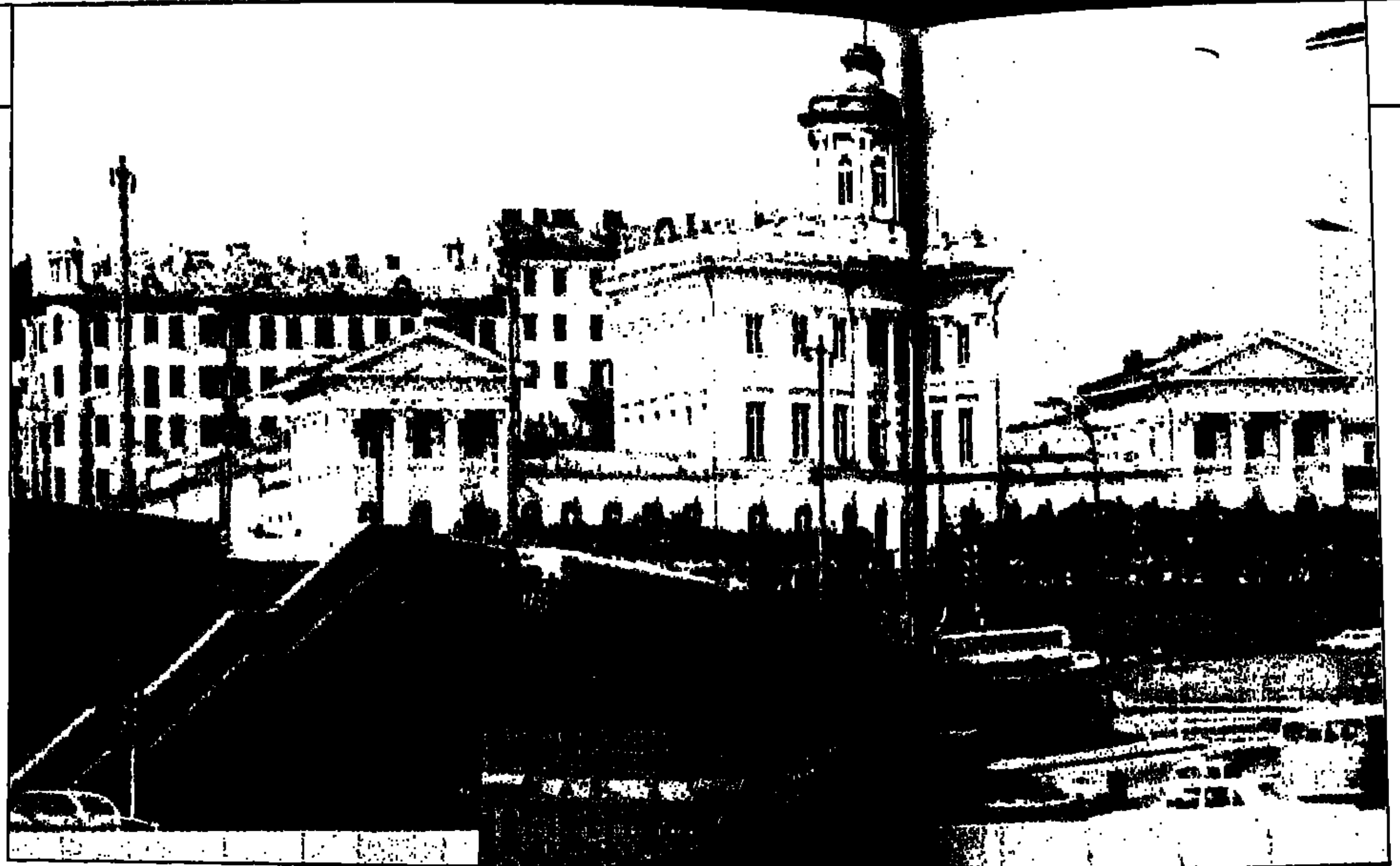

הספריה ע"ש לנין במוסקווה.

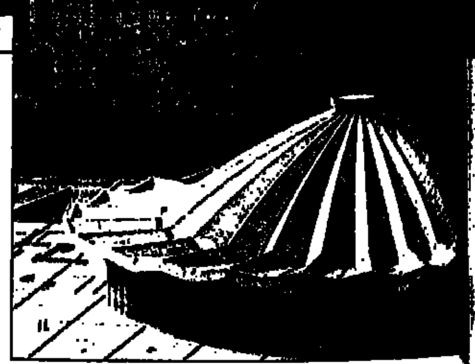

קרקס מוסקווה.

אנה נהנית מאוד לענות את נטאשה, בכך שהיא אומרת לה שאין אבקת סבון. נטאשה רוצה לדעת למה אין, ואנה, כיאה לקומוניסטית ותיקה, משיבה כי זה משום שלאמריקה יש תכניות אימפריאליס־טיות לגבי ניקרגואה.

לפני הפרסטרויקה, נטאשה היתה מסתפקת בת־שובה הזאת, אבל כעת היא לא קונה את התירוץ הזה. היא אומרת לאנה שלא איכפת לה מה עושה אמריקה בניקרגואה. היא מתכוונת לתמוך בגורבצ'וב, כי הוא רוצה שלעם תהיה אבקת סבון, והוא ידאג לכך שאלה שאינם מספקים את המבוקש יישאו את רגלם בטיאטוא רחובות צ'רנוביל.

או זוהי הפרסטרויקה – מאבק בשאלה האם נטא־שה תקבל אבקת סבון, או שאנה תוכל לגרש אותה בבעיטה מהתור.

נפגשתי במוסקווה ובלנינגראד עם כותבים ועם הומוריסטנים. הם היו מאוד מרוצים מהפרסטרויקה, והביעו השתוקקות להתחיל כבר לכתוב ספרים, מחזות ותסריטים על אודות הזמנים הרעים (רובם הש־כילו לרשום לעצמם דברים). הסברתי להם, שהית־רון העיקרי שיש לסופרים האמריקניים על פני עמיתיהם הסובייטיים הוא, שאנחנו יכולים לקבל משלוח הביתה של פיצה דומינו תוך פחות מ־30 דקות – ואם לא תגיע בזמן, נשלם בעדה שלושה דולרים פחות.

הסופרים הסובייטים לא התרשמו מפיסת המידע הזאת, ואחד מהם פנה אלי ואמר: "קיתה לנו שיטת משלוחים דומה אל מעון הצאר".

הנושא שהכל הסכימו עליו היה, שגורבצ'וב הד־ריך לבנין יותר מדי בחיסול הוודקה כמשקה הלאו־מי. הם סברו, כי הוא פעל בחפזון. כפי שהגדיר זאת אחד הסופרים: "הפרסטרויקה עוד לא מספיק מבוס־סת כדי שהאזרחים יוכלו להתמודד עם החיים במ־דינה הזאת כשהם מפוכחים לחלוטין".

ארט בוכוואלד ■

לה זה מרשים, אחר כך זה כהחלט מדכא. איך זה שמיליוני אנשים, מכל המינים ובכל הגילים שקטים כל כך? במטרו. במדרחוב. בפארק גורקי. בעמידה בתו־רים. באולמות התיאטרון והמוזיאונים. השקט הזה, אתה כמעט יכול לחתוך אותו בסכין. כל אחד לעצמו. לא מדבר, לא מחייך, לא מביע כל רצון ליצור קשר. כולם, פרט לחבורות הצעירים המקיפים את התיירים בכל פינה. אנחנו כינינו אותם להקת ה"change". זה מת־חיל כך: מישהו מנסה לנחש מנין באנו. אמריקה? אנג־ליה? איטליה? לא, אז מאיפה? מישראל?!! הפתעה? כך אנחנו חושבים, לגביהם זה כלל לא משנה מנין באת, זו רק דרך לפתוח בשיחה ולהגיע לשאלה העניינית: Change money? – זה כל מה שמעניין אותם. לאסוף דולרים.

שקט ושוק שחור

שוק שחור ברוסיה הקומוניסטית? מה לעשות, זה מה יש. ובשפע. שיכבה גדולה של עובדי שירותים, ביניהם: נהגים, מלצרים, חדרניות, זבנים, שומרים, זונות, וככל הנראה גם שוטרים, המעדיפים עשיית רווחים קלים בדרכים אסורות; ומהווים מכשול במימוש רעיונותיו המתקדמים של מיכאיל גורבאצ'וב.

לפני היציאה לברה"מ היה ברור לנו, שהמסע הזה יהיה מורכב מבחינה רגשית. שהוא יבקש תשובות במספר מישורים: תיירותי, אמנותי, פוליטי ויהודי. המושג "אנחנו כאן" קשור בתודעה הציבורית שלנו למאבקם של יהודי ברה"מ לעלות לישראל; אבל הנה, אנחנו ברוסיה, נפגשים איתם שם, בשלבי הכמיהה או ההיסוס, ליד בית הכנסת או בבתים פרטיים; חשים יהודים יותר מיהודים גם ללא כיפה או טלית; הם מקבלים אותנו בהתרגשות.

כל תייר מישראל מרגש אותם, על אחת כמה וכמה משלחת ועוד של אמנים. הם כמהים לשמוע על הנע־שה בארץ, חרדים מאד למצב הבטחוני. התמונות היחי־דות המשודרות עלינו בטלויזיה הן של חיילים ישרא־לים הפוגעים באזרחים ערבים שלוים, זקנים נשים וטף. זה בהחלט מרכא.

מוסקבה עיר ענקית, חיים בה כ־9 מיליון תושבים, אבל במשך היום אתה כמעט אינך רואה אותם. פרט לתיירים ולזקנים. כולם עובדים או לומדים, כולל הנ־שים. ויום העבודה משתרע על פני 9 שעות ביום, חמישה ימים בשבוע, ונסיעות ארוכות אל מקום העבו־דה ובחזרה הביתה. ומתי עורכים קניות? טוב, בכל הנוגע לקניות חשוב מאד להבין שבנושא זה יש פער עצום בין המקובל במערב למצוי ברוסיה. ראשית זוהי לא חברה צרכנית. קונים מה שצריכים. אם יש. קניות

להאמין, לא לבדוק

להלן רשימות נוספות של אדם שבילה רק שבוע ברוסיה, משום שהוא מעדיף להאמין, במקום לבדוק מה עושים הסובייטים.

הנסיעה במחלקה הראשונה בברית המועצות דו־מה לנסיעה במחלקה הרביעית בברית המועצות.

אוטובוס התיירים שלי השתרך בלנינגראד לצד אוטובוס עירוני עמוס, והבחנתי באדם שהוטמע לתוך אל החלון, מדבר עם עצמו. שאלתי את המד־ריך מה אומר האיש. המדריך משך בכתפיו ואמר: "הוא כנראה אומר שהוא מקווה שאשתו עמדה היום בתור לסוכר, כדי שיוכל להכין וודקה באמבטיה כשיחזור הביתה. כך יוכל לשכוח את העובדה שבכ־לל אין לו אמבטיה. אבל אני מכיר את אשתו – היא בטח תקנה מלפפונים במקום. אם היית אתה נאלץ לאכול מלפפונים במשך 345 לילות רצופים, גם אתה היית מתחיל לדבר עם עצמך באוטובוס".

יש מראות מסויימים שנחקקים בזכרונך בעת שאתה מטייל. התמונה שנחקקה בזכרוני התרחשה בארמון הקיץ של פטר הגדול, ליד לנינגראד. האר־מון נהרס כמעט כליל במלחמת העולם השניה ונב־נה מחדש. התהלכתי באחד האולמות הגדולים ושו־חחתי עם הקריקטוריסט ג'ים ברי, עם הבידרואיסט המקצועי ג'ים בורן ועם אשתו אלים, עד שקבוצת תיירים השמיעה לנו "ששש" זועם. הסתבר שהם היו גרמנים, והם התעצבנו מהרעש שעשינו, משום שהוא הפריע להם לשמוע את המדריך מספר כיצד החריב הצבא הגרמני את הארמון.

המזון עדיין מהווה בעיה לתיירים, כמו לתושבים המקומיים. השמועה היא שעל כל התפריטים מוד־ליט המנונה על המזון, היושב בקרמלין, וכי אותה ארוחה בדיוק מוגשת לכולם, ארבע שעות לאחר שרושם המלצר את ההזמנה. לא נשארו אשפימט־בת ברוסיה – יש רק סירובניקים שמבשלים ארוחות מחורבנות, תוך כדי המתנה לאשרות היציאה שלי־הם לברוקלין.

התיירים היחידים שהיו מסוגלים להתמודד עם המזון הגרוע, עם החום, עם התורים הארוכים ועם היחס המשפיל מצד צוות בית המלון היו זקנות אמריקניות קטנות בנעלי נייקי. לא חשוב כמה פע־מים הפילו אותן, הן תמיד קמו מהשטיח, מוכנות לסיבוב נוסף, ובכך שכנעו את גורבצ'וב אחת ולת־מיד, כי אמריקה איננה נמר של נייר.

ארט בוכוואלד ■

זה כורח ולא בילוי. אין פרסומת, אין כמעט חלונות ראווה, אין טיולים משפחתיים עם הסבתא והילדים למ־רכזי קניות. ולמען הדיוק – אין גם מה לקנות.

המבחר כמכולת, בחנויות הבשר והדגים, הפירות והירקות – דל ביותר. לעתים קרובות המדפים ריקים לגמרי, ולפתע – המולה. הגיעה סחורה, ומיד כבמטה קסם נוצר תור. כל אדם נושא באמתחתו שקית פלס־טיק, בתקווה שיזדמן לו תור, שבקצהו תימכר סחורה. התור, לעתים ליד חנויות, לעתים בפינות הרחובות, או בשוק.

מאז שגורבאצ'וב החל לעודד את היוזמה הפרטית והתיר לקואופרטיבים לפעול, מתארגנות קבוצות לעי־בוד חקלאי ומכירת התוצרת הפרטית. הקואופרטיבים האלה מפעילים גם את בתי־הקפה הממוקמים מתחת לשמשיות ברחובי העיר. עדיין בשיטת השירות העצמי, כשכל המוצע הוא בסך הכל משקה ממותק ותפל, או מאפה בסגנון ה"פיראשקי". ובימי שבת, בשוק, גם עם דוכנים למכירת שישליק. נסיונות ראשונים להשתלב בחברה המערבית.

(המשך בעמוד הבא)

החדשות הטובות

מדוע כל כך הרבה אנשים משתוקקים לבקר בברית המועצות? זהו חלק מהגלאסנוסט. אי־מפריית הרשע פתחה את שעריה, ובני כל העמים מתים לראות מה הפסידו כל הזמן. מסתבר שזה כל מה שחשבו שיהיה – ועוד פחות מכך. משום שיי־צור המכוניות בירידה, בברית המועצות יש יותר מקומות חניה מבכל ארץ אחרת בעולם הלא־חופשי. והחדשות הטובות הן, שאם אתה תייר – אינך צריך לחשוש מפני ביזבוז כספך ברוסיה, משום שפשוט אין מה לקנות.

אבל יש גם אכזבות. בימים ההם, הקג"ב התלווה לכל המבקרים הזרים. אם היית מספיק חשוב, הם היו מצמידים לך צאצקע רוסייה, ואז היו מצלמים את שניכם במצלמה נסתרת ולאחר מכן מקרינים את זה בבתי הקולנוע בסמארקאנד.

אך כעת, משום שיש במדינה כל כך הרבה תיירים, הקג"ב התייאש, והצאצקע המתחילה איתך כבר היא פשוט צאצקע – לא איזו סוכנת מפתה של השירות החשאי השני בגודלו בעולם.

כל חבר במשלחת שלנו הורשה לבקש משאלה אחת מהפקידים הסובייטיים. "אנא", התחננתי, "אל תשלחו לאמריקה עוד נהגי מוניות רוסיים – לפחות עד שאלה שכבר ישנם ילמדו איך להגיע מנ־מל התעופה קנדי למאנהטן".

זה היה ביקור קצר, אך מאוד נעים. השאלה היחידה שנשאלו כל הזמן היתה, מדוע אוהבים האמריקנים את גורבצ'וב. התשובה שלנו היתה פשוטה: "כי הוא לא נראה כמו קומוניסט".

הפעולה האחרונה שלי לפני עזובי את אמא רוסיה היתה לתת קרטון סיגריות לאחר ממארחיי הסובייטיים.

"תודה", אמר לי.

"על לא דבר", השבתי. "הממשלה שלי הורתה לי לחסל רוסי אחד בכל ביקור".

ארט בוכוואלד ■

אופנת בריוזקה.

שועלים קטנים, מחירים גבוהים.

(המשך מן העמוד הקודם)

זה בקשר למזון. ובאשר לבגדים – הרבה יותר גרוע. רק מי שזוכר את חנויות הגלנטריה של רחוב שינקין או נחלת בנימין, בימי מלחמת העולם ותקופת הצנע, יוכל לדמיין לעצמו במה מדובר. תחתונים וגופיות מטריקו עבה, קומבניזונים מניילון שקוף בצבע הגוף, גרביים מצמר, בגד ים שלם ללא מחשוף, תכשיטים מפלסטיק צבעוני, בושם מתקתק ובדים גסים או סינטטיים. אף לא דבר אחד שהעין חומדת.

הרחוב גם לבוש בהתאם, ללא חן, ללא כל קשר לאופנה האחרונה או הקודמת. ואם בכל זאת פה ושם נראית אשה לבושה טוב יותר, מתברר שקיבלה הבגדים מחו"ל, תפרה אצל תופרת פרטית, או קנתה בחנויות יד שניה. לשם, כך מסתבר, מעבירות נשות החברה הגבוהה (ישנן ישנן) את בגדיהן לאחר שימוש אחד או שניים, ושם מוכרות נשים בגדים שקיבלו בחבילות שי, כדי להשתמש בתמורה לפרנסת המשפחה.

מה שחסר מכל, זה נעלים טובות. וככל הנראה אין מתנה טובה יותר מזוג נעלי עור (או "ריבוק" שהרי משוגעים כאן על תויות מפורסמות). או לחילופין – תקליטים וספרים רוסיים, גם באלה יש חסר עצום מאחר שאמצעי הייצור לא משיגים את הביקוש.

התיירים רשאים לקנות בכל מקום – ברובלים, ובחנויות המיוחדות "בריוזקה" – בדולרים. המוצרים המבוקשים ביותר שם הם אותם מוצרים שאיפיינו את רוסיה מימים ימימה, כיניהם: בובות המטריוסקה המכילות בובה בתוך בובה בתוך בובה; צעיפי משי וצמר פרוצניים; קופסאות עץ צבעוניות; תכשיטי ענבר מהים השחור וכלי זכוכית. יש, כמובן, גם פרוות. אבל כשמקבלים כסף הכל 60 קופיקות עבור דולר (שערכו בשוק החפשי בערך פי 10), מתברר שיותר זול לנסוע במיוחד לארה"ב ולקנות בחנות מפוארת בשדרה החמישית. או בתל־אביב.

בין יתר הבעיות המטרידות את החברה הסובייטית בולטת שאלת הדיור. בעיקר בערים הגדולות, כמובן. ביילה, המדריכה הבכירה שלנו, נשואה לשחקן ומפיק סרטים, ולהם דירת שני חדרים במוסקבה ודאצ'ה (מעון קיץ) מחוץ לעיר. אבל מרינקה, המדריכה המקומית בלנינגרד, היא בת 25 ועדיין גרה עם ההורים. כדי שהיא תוכל לקבל דיור עצמאי יאלצו הוריה למכור את דירתם הגדולה, וכדי למנוע זאת מהם, היא ממשיכה לגור בבית. עד שתינשא. ואז? אז, אם לא תגשים את חלום החתן האמריקני, יאלצו להמתין ביחד לשיכון. ואיפה נפגשים בינתיים? מרינקה מצחקקת. מסתודים, היא אומרת ומוסיפה: מה יש לעשות כאן חוץ מאהבה?

מראה כללי מעל גבעות לנין.

מילה אחת על אוכל. בינינו, בשטח זה בהחלט לא היתה חגיגה. היו מרקים, חמיצות ודגים מלוחים, תפוחי אדמה, מיני מאפה וקוויאר על ביצים. אבל הכל בטעם בינוני. לא מתוק ולא חמוץ. זה המחיר שמשלמים עבור אכילה בבתי־מלון גדולים. למסעדות המיוחדות כמעט שלא הגענו, הן מחוסר מידע, והן מחוסר זמן. הערבים שלנו הוקדשו לתיאטרון. אבל גילינו שהמסעדות הגדולות שם פועלות בדיוק בסגנון המסעדות הרוסיות בארץ, כלומר בלווית תזמורת ריקודים. ובמקביל לוודקה נשפכת שם מוסיקה של פעם, עם ואלסים, טנגו ופוקס־טרוט, ברוח הכמיהה לעבר. למסורת. לחתונות בכנסיה עם שמלות לבנות ארוכות, ולריקודים כורגיים.

ואיך לסיים מבלי להתייחס לחשוב מכל – ל"גלסנוסט" ול"פריסטרויקה"? אם גורבאצ'וב יצליח לממש את רעיונותיו, אומרים כאן, הוא לא יהיה רק איש העשור או המאה, הוא יהיה איש האלף והם מאמינים שזה יקרה? מקווים. וחוששים. בשלב זה, הם אומרים, השינוי העיקרי מתבטא באמצעי התקשורת. הכל נעשה יותר פתוח, שומעים דעות שונות, מעודדים קיום ויכוחים נוקבים. מותר לשאול, ומותר לספר בדיחות.

העם חושש משינויים, כבר היו דברים מעולם. ומה אם זה לא יצליח, האם כל מי שילך אתו יוצא להורג – כמו בימי הטיהורים של סטאלין? ואילו האינטלקטואלים טועמים את ראשית חופש היצירה ומוכנים לא רק ללכת בעקבותיו, אלא לרוץ. והיהודים? הם תמיד על המשמר, בחינת כבדהו וחשדהו. רק התיירים נסחפים על גלי הרגש והתקווה, חשים שזכו לבקר בתקופה מאוד מעניינת, חשובה ומרגשת. ■

★ חוויה גסטרונומית
★ מועדון לילה מהמפוארים בארץ.
★ מועדון בריאות "נאוטילוס".
★ בית קולנוע — סרטים לילדים ומבוגרים.
★ מרינה נהר הירדן: סירות מנוע לנהיגה עצמית, סירות פדלים, סקי מים והיאכטה — "שירוקו"

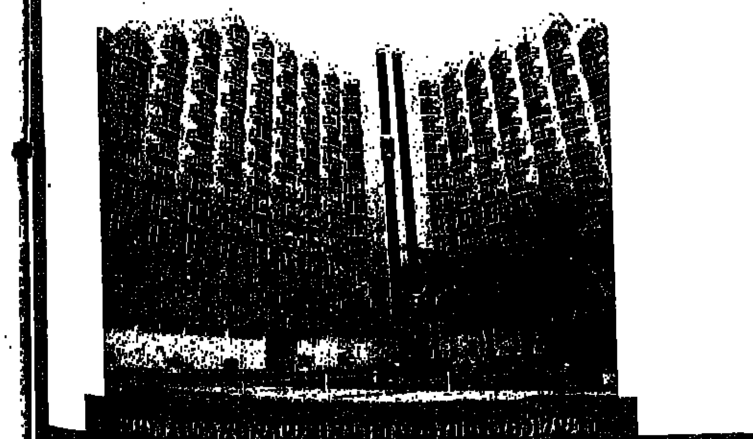

נהר הירדן
מלון ומרינה. טבריה
להזמנות: טל. 06-792950, 06-792065

רותי קינן

אחת, שתיים שלוש - אוכליסו

במאונים אמריקניים זה תמיד עובד. אחת־שתיים שלוש והופ – ארוחה מלאה. ולא סתם ארוחה, כזאת שנראית ממש כאילו הוכנה על ידי השף הפרטי של אלקסיס משושלת או לפחות יצאה ישר מתוך ירחון בישול. אבל מה? לפעמים הם צודקים, האמריקנים האלה. קצת עבודה בעיניים – כלומר: שיראה הכי טוב שאפשר – קצת קפואים ושמורים, סט יפה של כלים והנה ארוחת קיץ לתפארת. אז זה מה שהכנו לכם הפעם, שלוש מנות המצטרפות לארוחה שאפשר להגיש כשבא להרשים בלי לצאת מהכלים. אפילו מידת המרץ המצומצמת מאוד שנותרה בכם אחרי בילוי בים או בברכה עוד תספיק כדי להרים את המבצע.

לצידם – מתכוני בריאות, שהם לא רק קלים להכנה – אלא גם מומלצים מאוד לשמירה על הבריאות. יש בהם כל מה שהגוף צריך והמדענים הוכיחו, כדי לא לשבש את המערכות ואולי אף לתרום להן להגנתן מפני חליים קשים כמו מחלות לב וסרטן. ■

כריך אילתית פתוח

בכריך הזה שהוא המרכז המשביע של הארוחה הקיצית שלנו בנוסח אמריקה, מככב סלט אילתית שושלפה זה עתה מקופסת שימורים. לא לשכוח את העגבניות הגמדיות ופרוסות הלימון לקישוט הצלחות.

החומרים (ל־4 מנות):
4 פרוסות לחם פומפרניקל או לחם חיטה מלאה
2 קופסאות שימורי אילתית (במשקל 180 גרם כל אחת)
½ כוס מיונית
גבעול סלרי, קצוץ
¼ בצל, קצוץ דק
2 כפות שמיר טרי, קצוץ
2 כפות מיץ לימון טרי
¼ כפית פלפל שחור
4 עלי חסה

ההכנה:
קולים את פרוסות הלחם ומניחים אותן על צלחות ההגשה. מפוררים את האילתית ומערבבים עם ⅓ כוס מהמיונית, הסלרי, הבצל, השמיר, מיץ הלימון והפלפל. מורחים כל פרוסת לחם בשארית המיונית. מניחים על כל אחת עלה חסה ועליו מערמים את תערובת האילתית. זורים עוד מעט שמיר קצוץ ומקשטים בפרוסות לימון ועגבניות זעירות.

סלט אפונה ומלפפונים

שילוב מוצלח ביותר ומרענן מאין כמוהו. האפונה נשלפת מהמקפיא ומופשרת במקוריות רבה תחת זרם מים חמים מהברז (למי שאין לו מיקרוגל). מי שלא יכול לסבול אותה לא מבושלת – שיבשל בישול קצר ביותר (שהגרגרים ישארו עדיין פריכים משהו) ויצנן היטב.

החומרים (ל־4 מנות):
כוס גרגרי אפונה קפואים
כף חומץ בן יין
כף חרדל צרפתי
שן שום קטנה, כתושה
¼ כפית מלח
¼ כפית פלפל שחור
3 כפות שמן זית
מלפפון גדול (או 2 מלפפונים קטנים), קלוף
2 בצלים ירוקים, קצוצים
4 עלי חסה אמריקאית

ההכנה:
מניחים את גרגרי האפונה הקפואים במסננת מתחת לזרם מים חמים עד שהאפונה מפשירה. מניחים את המסננת בצד כדי שכל המים יתנקזו.

בקערה בינונית טורפים את החומץ עם החרדל, השום, המלח והפלפל עד שהחרדל והמלח נמסים בחומץ. מוסיפים תוך טריפה (במזלג או במטרף קטן) את השמן עד שמתקבל רוטב אוורירי.

חותכים את המלפפון הקלוף לאורכו ל־4 (מלפפונים קטנים חוצים לאורך לשניים) ופורסים לפרוסות. מוסיפים רוטב שבקערה ביחד עם האפונה המנוקזת והבצלים. מערבבים היטב.

מערמים מהסלט בתוך עלי החסה, בצלחות אישיות, או מרפדים בעלי חסה צלחת עמוקה ומניחים עליהם את הסלט.

קינוח פפאיה קפוא

הרבה יותר נכון לקרוא לזה הצעת הגשה מאשר מתכון, אבל אתם תאהבו את זה (בעיקר אם כרגע אינכם בעד הרעיון לבשל). מי שהתקציב לא מרשה לו פפאיה יכול כמובן להסתפק בפרי עונתי אקזוטי פחות כמו למשל, אפרסק.

החומרים (ל־4 מנות):
פרי פפאיה גדול
מיץ מ־½ לימון או ליים טרי
4 כדורי גלידת תותים (רצוי שרבט)
עלי נענה

ההכנה:
בוחרים בפפאיה מוצקה למדי וצהובה מאוד. חותכים את הפרי לרבעים, לאורך. אפשר להוציא את הגרעינים. מניחים כל רבע פרי על צלחת הגשה נאה ומניחים עליו כדור גלידה. מקשטים בעלי הנענה ומגישים, כמובן, מייד.

סלט תירס מבושל

לא שייך לשום ארוחה אבל מצטרף בשמחה לכל מאכל. מתכון שנולד לבעלי מיקרוגל. אפשר להכין, לאחסן בצנצנת ולקחת לפיקניק. מי שאוהב – יכול גם לאכול אותו חם.

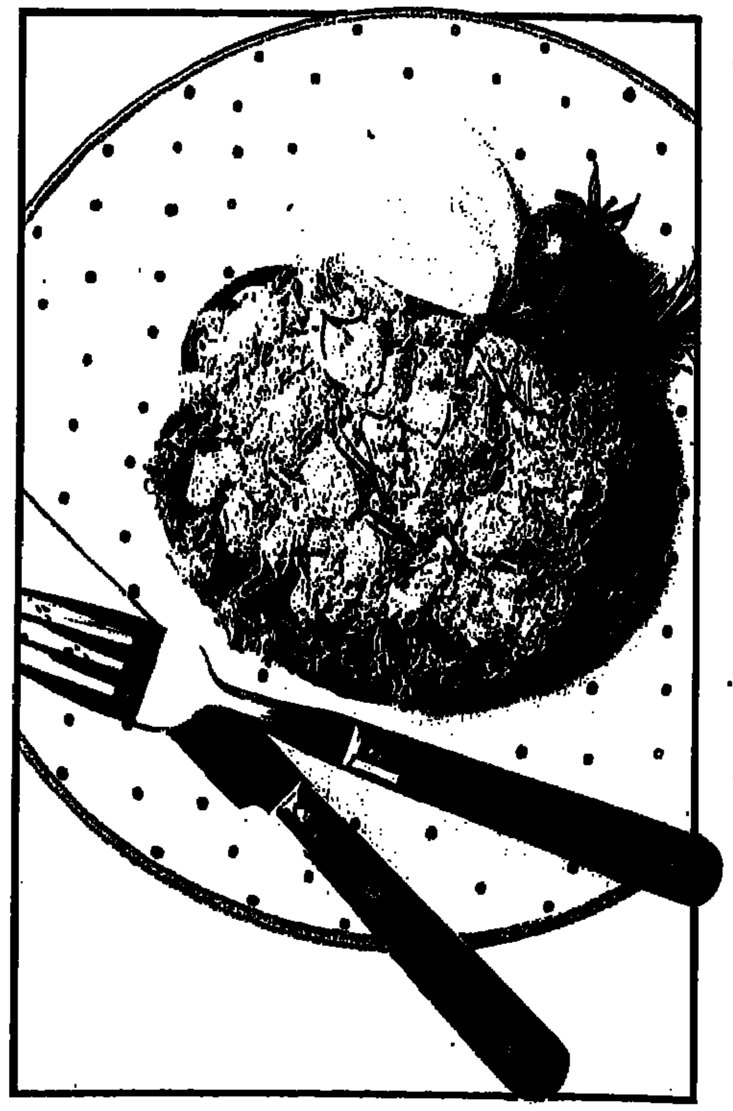

מנת קיץ עיקרית. כריך אילתית מהיר הכנה.

סלט חירס במיקרוגל. 8 דקות – וישו

החומרים:
1½ כוסות גרעיני תירס טרי או קפוא, מופשר
2 פלפלים אדומים, חתוכים לקוביות קטנות
בצל בינוני, קצוץ דק
פלפל ירוק מוארך, לא חריף, קצוץ לקוביות קטנות
¼ כוס חומץ תפוחים
3 כפות סוכר
כפית מלח
¼ כפית גרגרי כמון

התכנה:
מניחים את כל החומרים בקערה המתאימה למיקרוגל. מכסים את הקערה ביריעת פלסטיק דביק

הענב האציל

עוד תשמעו עליו גדולות ונצורות, השרדונה מאצולת הענבים. השנה יש לנו ממנו יין משובח מתוצרת "יקבי הגולן" ושמפניה של "כרמל מזרחי". זו האחרונה מצטרפת ליין השרדונה של החברה שהושק כבר לפני חודשים מספר.

את השרדונה הקליל משהו של גולן ליוותה ארוחה מסוגננת ב"הילטון" התל־אביבי, עם מבחר מן הים כמנה ראשונה, מרק עגבניות קר בהמשך, נתחי אומצת עגל וירקות מאודים ופטל אסנה במאפה עלים לקינוח.

השמפניה של "כרמל מזרחי" יכולה לככב בכל מסיבת קוקטייל. הברמן של "הילטון" מציע משקה המיועד, כביכול, רק לחלק מן האוכלוסיה.

קוקטייל "חביב הנשים"

החומרים:
½ כף רום לבן
½ כף ליקר בננה
שמפניה שרדונה מצוננת היטב

התכנה:
יוצקים את הרום והליקר לגביע שמפניה. ממלאים בשמפניה ובוחשים בעדינות. מקשטים את שפת הגביע בפרוסת בננה ועלי מנטה.

ומבשלים בעוצמה מירבית 8 דקות. בוחשים פעם אחת במהלך הבישול.

מעבירים את הסלט לצנצנות אטומות. מצננים לפני ההגשה.

פיצה ירקות בבצק קמח מלא

לידיעתכם, יש מרכיבים במזון המסייעים יותר מאחרים לשמירה על הבריאות ולמניעת מחלות. בין היתר – כדאי לאכול מזונות עתירי סיבים, ויטמינים C ו־A. ירקות כמו כרוב וברוקולי, כרובית וקולרבי בריאים יותר מאחרים וכמותם מאכלים דלים בשומן. המאפה הנחמד הזה שומר על כללי הבריאות, מבוסס על בצק מקמח חיטה מלאה (סיבים) ירקות ומינימום שומנים. בתוספת הסלט הבא אחריו – יש לכם ארוחת בריאות קיצית.

החומרים (ל־2 פיצות, 8 מנות):
לבצק:
כפית סוכר
כוס מים חמימים (40 מעלות)
שקית שמרים יבשים
1½ כוסות קמח רגיל
1½ כוסות קמח חיטה מלאה
כפית מלח
2 כפות שמן

למלית:
כוס רוטב עגבניות מוכן או רסק עגבניות מדולל במים
2 שיני שום כתושות
כפית אורגנו
כפית ריחן
כפית שמן זית
3 בצלים, פרוסים
קופסה קטנה פטריות פרוסות
מלח, פלפל
400 ג' ברוקולי, מפורק לתפרחות
250 ג' גבינת מוצרלה מגוררת

התכנה:
ממיסים את הסוכר והשמרים במים החמים ומניחים לעמוד עד שהשמרים תוססים. מערבבים את שני סוגי הקמח עם המלח. מוסיפים את השמן לתערובת השמרים התוססת ומוסיפים חצי מתערובת הקמח. מערבבים ומוסיפים עוד קמח ליצירת בצק רך. לשים על משטח מקומח קלות כחמש דקות, עד שהבצק גמיש, תוך כדי הוספה מתערובת הקמח בהתאם לצורך. מחלקים את הבצק לשנים. מכסים ומעמידים לנוח 10 דקות.

משמנים 2 תבניות פיצה בקוטר 30 ס"מ. מרדדים כל אחד מחלקי הבצק לעיגול בקוטר זהה ומרפדים בהם את התבניות. מותחים את הבצק לכיוון דפנות התבניות ומניחים לתפוח עוד 15 דקות.

קצת אחרת. תפוחים, כרוב ובצל.

בקערה בינונית מערבבים את הרוטב עם השום והתבלינים. מחממים את השמן במחבת ומטגנים בו את הבצלים עד שהם מתרככים. מוסיפים את הפטריות המסוננות וממשיכים לטגן עד שהן משחימות מעט והנוזלים נעלמים. בוזקים מלח ופלפל. מבשלים את הברוקולי במי מלח בישול קצר מאוד עד שהוא מתרכך מעט ועדיין פריך. מסננים מהמים ושוטפים תחת זרם מים קרים. מנקזים היטב. מורחים את תערובת הרוטב על בסיס הבצק. מפזרים על פניו את הברוקולי, תערובת הפטריות ולבסוף – את הגבינה המגוררת. אופים בתנור שחומם מראש לחום גבוה (200 מעלות) כ–30 דקות.

שילוב מנצח. ירוק עם ירוק ומרעון.

קינוח קל. פפיה וגלידה.

סלט כרוב, תפוחים ובצל

קל ודל (קלוריות, כמובן). גם בריא ומומלץ לשוחרי הטבעי והמזין ולמניעת מחלות.

החומרים (ל־4 מנות גדולות):
½ כרוב בינוני, חתוך לרצועות דקות
2 בצלים ירוקים, קצוצים
גזר בינוני, מגורר גס
תפוח גדול ואדום, חתוך לקוביות קטנות
½ פלפל ירוק, בקוביות קטנות

רוטב יוגורט:
3 כפות יוגורט
2 כפות שמנת חמוצה
כף מיונית
כף מיץ לימון
כף שמיר קצוץ
מלח, פלפל

התכנה:
מערבבים את כל חומרי הסלט בקערה גדולה. בקערה קטנה מאחדים את חומרי הרוטב מערבבים היטב ומגישים קר.

בריאבריא וגם יפה. פיצה עם ברוקולי ופטריות.

סברברים

יש להניח, שכבר שמעתם את שמעו של העוף המפוטם הזה, הבא אל המקפיא שלנו ישר מהגליל. ברבר הגליל, זכר ונקבה, שניהם מעדנים שהמטבח הצרפתי קידש ואף מקבל מאיתנו באהבה. בימים אלה למדנו מהשף של הילטון מה עוד אפשר להכין ממנו. טעמנו מחזה הברבר המעושן של עוף הגליל, ברבר שלם ממולא ברוטב עדין, סלטים, מנות ראשונות ומנות עיקריות בנוסח סיני עד צרפתי. קינחנו ביין ריזלינג של מונפורט שהשתדך היטב בטעם הפירות הקליל שלו עם טעמי הברבר התקיפים. הנה שני מתכונים.

רצועות חזה ברבר ברוטב סיני

החומרים:
4 כפות שמן
4 חזות ברבר (זכר או נקבה) חתוכים לרצועות
½ בצל, קצוץ
½ פלפל ירוק, ברצועות דקות
כוס נבטים
½ כרישה, ברצועות
בצל ירוק, חתוך לרצועות
½ כוס מרק צח
3 כפות רוטב סויה
כף דבש
½ כוס יין לבן יבש
קורט זנגויל יבש טחון
פלפל לבן

התכנה:
מחממים את השמן במחבת גדולה או בווק ומטגנים בו תחילה את רצועות הברבר עד שהן מחליפות את צבען. מוסיפים לפי הסדר תוך ערבוב מתמיד את הירקות ומאדים עד שהם נעשים שקופים. מוסיפים את המרק, רוטב הסויה, הדבש והיין ומתבלים. מביאים לרתיחה ומעדכנים את הטעמים. מגישים על מצע אורז.

חזה מעושן. הולך טוב בסלט תפוחי אדמה.

סלט תפודים ובצל עם חזה ברבר מעושן

החומרים (ל־4 מנות):
2 תפוחי אדמה מבושלים בקליפתם, קלופים וחתוכים לקוביות
בצל, קצוץ דק
כף פטרוסלינון קצוץ
250 ג' חזה ברבר מעושן, חתוך לקוביות
כוס מרק צח חם
2 כפות שמן זית
מעט מלח, פלפל לבן

התכנה:
מערבבים את כל החומרים מוסיפים את המרק הצח, השמן והתבלינים ובוחשים היטב.

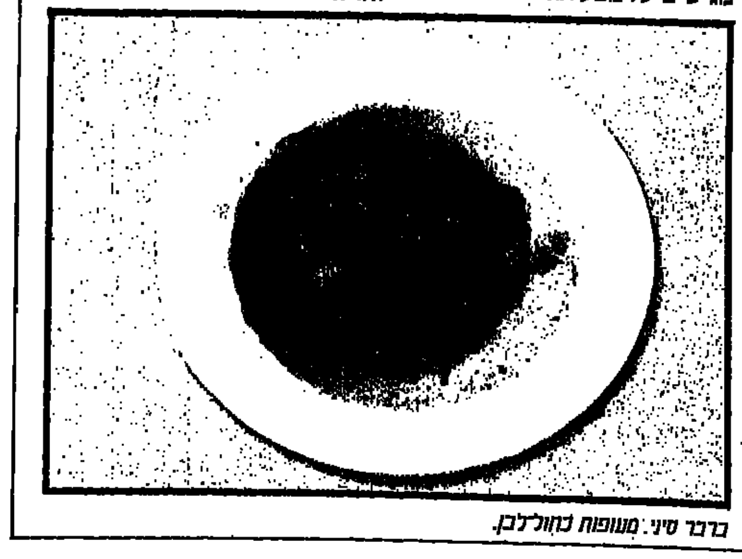

ברבר סיני: מעופות כחול־לבן.

הכביש זה לא משחק ילדים

עם משחק "שביל הזהב" של "אורדע" הילדים נהנים - ההורים רגועים

ב"**אורדע**" חושבים על בטיחותם של הילדים, לכן פיתחו משחק המקנה לילדיכם הרגלי זהירות בדרכים. משחק "שביל הזהב" של "**אורדע**" משמש כמודל לכביש ולחוקי התנועה, הילדים משתעשעים ובכך לומדים את כללי הזהירות בדרכים.

ו...הפתעה - לכל משחק "שביל הזהב" של "**אורדע**" מצורף כרטיס כניסה **חינם** לפארק המים, חוף-גיא בטבריה!

בהמלצת המועצה הלאומית למניעת תאונות.

מופץ ומשווק ע"י "בובה-לי". טל: 03-9243366

משחקים חינוכיים
אורדע
אורדע תעשיות בע"מ

צפון תקשורת

טיפוח

יהודית חנוך

מלחמת הצלוליט

משטחי העור, שנחשפים לשמש למרות כל האזהרות, תובעים טיפול וטיפוח כדי להיראות אסתטיים. גם הבגדים שמגלים קטעים שבקייצים שעברו היו מכוסים, מעוררים מודעות חדשה שכבר לא די לטפח רק את הראש כדי להיראות בסדר. צריך לטפל גם בגוף.

יצרני התמרוקים מסתערים כדי למכור לנו סדרות חדשות של תכשירים לטיפול בגוף. לא רק בעור, גם במה שמתחת לעור. פתאום גילו את הצלוליט שבעור. מה זה? התפיחות הקטנות שמשוות לעור מראה של קליפת תפוזים קצת מחוספסת. בעיקר בטוסיק ובירכיים. תופעה שמתחילה אצל נשים מסויימות בשנות העשרים ואצל אחרות מאוחר יותר. היצרנים מבטיחים לנו, שאם נעסה את הגוף בקרם ונשפשף במכשיר המצורף לו, ייעלם עור התפוז ועורנו יהיה חלק ורענן. מי שמוכנה להשקיע כסף וזמן ולעבוד על הגוף וגם מאמינה בפלאים שבבקבוקים ובצנצנות, שתנסה.

★ "אלנסיל" היא ערכת טיפול שיש בה ג'ל ירקרק, סבון וכפפה. נכנסים למקלחת, פותחים את ברז המים ומשפשפים במשך 3־5 דקות בכפפה שמכילה סבון מיוחד את כל האיזורים שיש בהם שומן תת־עורי – ירכיים, שוקיים, בטן, זרועות וכל איזור הנראה רפוי. מתנגבים ומורחים את הג'ל, משאירים לח, שהג'ל יוספג. היבואנים אומרים שהתכשיר המכיל תמציות צמחים, מחזק את מתח העור ומפזר את השומן. הם אפילו מספקים נתונים, שאחרי שימוש של שלושים יום מצטמצם היקף האיזור שטופל, מה שנשמע קצת דמיוני.

באירופה כבר מוכרים "אלנסיל" משנת 1971. מחיר ערכה, שמכילה כפפה, סבון וג'ל, 69.80 ש"ח.

★ "הלנה רובינשטיין" מציעה "אינטנסיב רדיוסר" – ג'ל, שמכיל ליפוזומים מובילים של חמרים טבעיים אל התאים ואמורים לשבור את השומן שבתאים, לפרקו ולגרום להם שייספגו ויפונו על־יד מחזור הדם. נשמע מאוד מדעי. פה לא צריך כפפה ואפילו לא לשפשף, רק למרוח על עור יבש. אבל רגע, רגע, אם אתם רוצים תוצאות, אז תצטרכו בכל זאת קצת להתאמץ ולבצע תרגילי התעמלות קבועים, בכל יום. השומן לא יימס בלי מאמץ. מחיר התכשיר המספיק לטיפול של שבועיים: 49 ש"ח.

★ ל"קלארינס" יש סדרה גדולה של תכשירים לגוף, ביניהם ה"מולטי מאס", קופסה ובה שני בקבוקים המכילים קרם ונוזל ומלבן פלסטיק עם קשקשים רכים המיועד לעיסוי הגוף. הם לא מבטיחים שתורידו מהיקף הגוף, אבל תשפרו את מראה העור המחוספס, שמרופד בשכבת צלוליט. מחיר הערכה 49 ש"ח. תכשירים נוספים להסרת התאים המתים של עור הגוף ושמן עיסוי, בקרוב על הדוכנים. ■

▼ *"נפטוניה" של "הלנה רובינשטיין". את העיניים מאפרים בעפרון איפור חדש, "פריסייס שדאו" שאפשר להשתמש בו כאיילינר וגם כצללית.*

מטפחים את הגוף ולוחמים בצלולים ("קלארינס").

▲ *"ווט־אנד ויילד" של "הלן קרטיס", מסדרת תכשירי איפור וטיפוח שנמכרים גם במרכולים.*

יופי בשקל וחצי

אם מדברים על תאייעור מתים, שעושים את המראה המחוספס והאפרורי, הנה תכשיר מהטבע שיעלה לכם שקל וחצי. משתמשים בו ב"לה קוסטה", מכון היופי היקר ביותר בעולם – בקליפורניה. לינדה אוונס, ג'ואן קולינס וכל היפות של הוליווד באות לשם לשיפוץ קבוע.

בין המסג'ים והאמבטיות הריחניות, יש טיפול חובה הכולל שפשוף במלח. מרטיבים את הגוף, באמבטיה או במקלחת, לוקחים בכף היד חופן מלח שולחני ומשפשפים בקלות את העור. מתחילים בשוקיים ובירכיים, עוברים לזרועות ולכתפיים ואפשר גם באיזורים אחרים. שוטפים את המלח בזרם חזק מתחת למקלחת. אפשר להשלים את הטיפול באמבטיה שטפטפטן לתוכה כמה טיפות שמן תינוקות של "ג'ונסון". יוצאים עם עור חלק וקטיפתי. רצוי לחזור על הטיפול פעם בשבוע. זול ויעיל. ■

"שומרי משקל" עכשיו באופנה
בהגרלת החודש
רזו וזכו

אלפים השתתפו בתכנית ההרזיה "שומרי משקל" עכשיו באופנה,
כולם זכו בגזרה נאה יותר, ורבים זכו גם בשוברי קניה
לרכישת ביגוד אופנתי ברשת בתי הכל-בו של המשביר לצרכן.

• ליבשטיין נוה – רמת השרון
• מלצר אירנה – ת"א
• סידרוביץ בלה – נתניה
• סמולנסקי עדי – רחובות

• עיני אביטל – ת"א
• מן קטי – כרם מהר"ל
• פולק עדינה – חיפה
• צימרמן טלי – פ"ת
• קבסא אסתר – נשר, חיפה
• קרני משה – כפר יונה
• רגיב שושנה – חיפה
• רובס סזי – מגדל העמק
• שלזינגר יהודית – ירושלים

המבצע הסתיים!
תודה לאלפים שלקחו חלק במבצע
ושממשיכים להיות חברים
ב"שומרי משקל".
בטוח. תרזו וגם תזכו בגזרה נאה.

שומרי משקל WEIGHT WATCHERS
לרזות ולשמור

שומרי משקל לשירותך בכל הארץ. לפרטים:
בת"א, רח' ארלוזורוב 23 טל. 03-222131, 03-222607.
בחיפה, טל. 04-836190. בירושלים, טל. 02-858298.

התשיעיה החדשה של "טיסו"

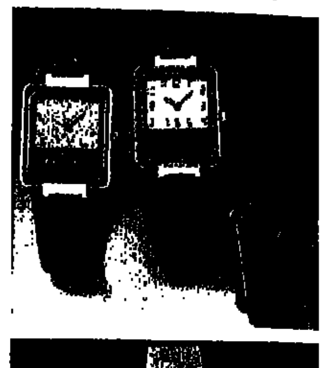

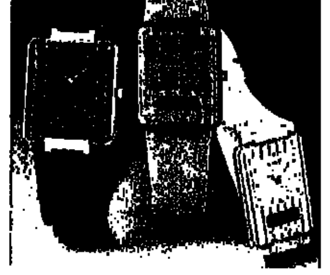

קולקציה חדשה של שעוני-יד משווקת בימים אלה בארץ על ידי חברת "אומטיים", נציגת שעוני טיסו בישראל.

הדגמים החדשים של שעוני חברת "טיסו" השווייצרית הם המלה האחרונה בתחום שעוני-היד, והלהיט החם כיום באירופה.

השעונים משווקים בסידרה בת תשעה שעונים, שלושה מכל קבוצה: הסולידיים, האלגנטיים והספורטיביים בעלי העיצוב החדשני.

השעונים עמידים למים, ובהם גם צג דיגיטלי, הכולל את כל הפונקציות. אך הם דקים ופשוטים לתפעול, כאשר כל הפעולות נעשות בלחיצת כפתור אחד.

השעונים, הבולטים באטרקטיביות שלהם, משלבים יופי, נוחות ואיכות ונמכרים בחנויות השעונים הנבחרות במחיר אחיד של 198 ש"ח.

טיול ממוחשב ב"יוניתורס"

חברת התיירות הסיטונאית "יוניתורס", המובילות בתחום התיירות הנכנסת בישראל, מיישמת את תוכנת "קו תיירות", ("TOPS"), שפותחה בבית התוכנה "קו מערכות". "יוניתורס" שיווקה בשנה האחרונה חבילות נופש לכ־32,500 תיירים מחו"ל וזכתה, לאחרונה, בתואר "תיירן נכנס מצטיין" בשנת ה־40 למדינה.

במשרדי החברה מותקנים שני מחשבי 11/73 PDP מתוצרת "דיגיטל" עם נפח איחסון של MB 380 ואליהם מחוברים 45 מסופים. שני המחשבים מחוברים ביניהם בקו "אתרנט" מהיר ולמערכת מחוברות שתי יחידות גיבוי של MB 95 כל אחד.

המחשוב ששולב במערכת שירותי החברה שיפר את המערכת כולה ומאפשר ל־64 עובדי "יוניתורס" לטפל ביעילות רבה בלקוחות ולהעניק להם רמת שירות כפי שמקובלת בחו"ל. רמת השירות באה לידי ביטוי גם בקשר עם הספקים והסוכנים בארץ ובחו"ל.

אורי שלוש מהנהלת "יוניתורס" אומר: "השינוי והשיפור הינם משמעותיים. כמות העבודה הידנית הנחסכת הינה רבה וזה מתייחס כמובן גם לגבי זמן ותיפעול כח־אדם".

תוכנת "קו תיירות" מאפשרת תגובה מיידית, שליטה ובקרה על עשרות אלפי הנוסעים. מתן וקבלת אישור אוטומטי וקשר ישיר, בו־זמנית, עם הספקים והסוכנים בחו"ל.

המערכת המיושמת מכילה את תתי־המערכות הבאות:

מערכת טיולים מאורגנים, מערכת שירותי קרקע (F.I.T), מערכת פיננסית השלובה במערכות הנ"ל, מערכת טלקס רבת משתמשים ומערכת עיבוד תמלילים.

כל המערכות יחד מאפשרות שליטה מלאה על העלויות הבודדות הנדרשות להפעלת האורחים שהגיעו לארץ ובחו"ל, כגון: מחירי אוטובוסים ואמצעי התחבורה האחרים, מחירי ההדרכה, כניסות לאתרים והוצאות מיוחדות, כמו: מפות, כובעים, תוספת על הדרכה בשפה מיוחדת וכו'.

אסתר אדלשטן
קופנהגן

צפון רחוק

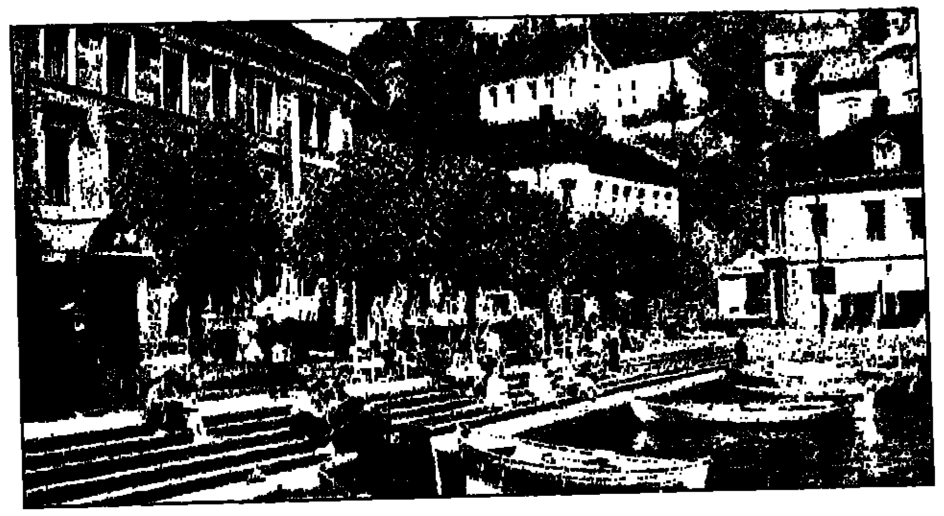

נשות שבדיה: שוויון מלא

נשות שבדיה הגיעו לשוויון המלא ביותר בין המינים, מורה סקר אמריקאי חדש שהשווה את מצב שוויון הזכויות בין המינים ב־99 מדינות. בתחתית הסולם מצויות נשות בנגלהדש. פינלנד תופסת את המקום השני, נשים נורבגיות מצויות במקום החמישי ודנמרק במקום השביעי. מבין מדינות השוק המשותף ניצבת דנמרק במיקום הטוב ביותר. בראש צמרת מדינות הגוש המזרחי מצויות נשות מזרח גרמניה, התופסות בעקומת השוויון בין המינים את המקום הרביעי. ארצות הברית מצויה במקום שלישי וקנדה בשישי.

ממצאי הסקר רומזים כי 60 אחוז מנשים ונערות בעולם חיות בתת־תנאים המהווים איום על בריאותן, על זכותן להתפתח במישורים כחינוך והשכלה. כמו כן השפעתן במישור הכלכלי מוגבלת. אחוז נשים גבוה זה מופלה לרעה ואינו זוכה לשוויון ברומה לזה של הגברים, קובע הסקר. ■

"ועדת המכשפות"

כנס נשים נורדיות, שיתקיים בחודש הבא באוסלו, עלול להיות זירה לתעמולה אנטי־ישראלית מקיפה.

נורות אדומות נדלקו בארבע השגרירויות שלנו במדינות הצפון, כאשר ניתן פרסום רשמי לכנס הנשים הנורדיות, שיתקיים באוסלו בתחילת חודש אוגוסט. צירוף המלים "כנס נשים" פתח פצעים שטרם הגלידו מכנסי הנשים של האו"ם בקופנהגן ב־1980 ובניירובי ב־1985. זכורות לשמצה מתקפות תסכול מרות בין משלחות נשים ערביות קולניות לבין נשים ציוניות המנסות להדוף את תעמולת השטנה, פוליטיזציה, הצהרות אנטי־ציוניות וגינויים, שהפכו את פורום הנשים לזירה אנטי־ישראלית.

כנס הנשים הנורדיות באוסלו הוא לכאורה נורדי טהור, ביוזמה של ועדת השרים של הצפון. לשבוע ימים תהיה אוניברסיטת אוסלו כמת־מפגש לאירועים פוליטיים באצטלה של תרבות, חברה, זכויות ובעיות נשים. נרשמו כבר כ־15 אלף נשים מדנמרק, שבדיה, נורבגיה, פינלנד, איי פראו וגרינלנד. בשבוע ימי הכנס יתקיימו בשטח 1000 סדנאות, בנוסף לדוכני תצוגות.

מארגנות הכנס מהמועצה הנורדית מוסרות, כי הכינוס באוסלו "אינו פוליטי והפורום אינו מסוגל לצאת עם הצהרות או גינויים". חרף ההדגשה על "אינו פוליטי", הרי שמדפדוף בתכנית אלף הסדנאות מתברר כי ההיפך הוא הנכון. בחסות הארגונים המקצועיים של הצפון תתקיימנה סדנאות כגון: נשים תחת משטרי דיכוי; נשים שבדיות לסולידאריות עם דרום אפריקה; נשים סקנדינביות לסולידאריות עם נשים פיליפיניות; נשים דניות למען נשות פליטים ונשות פועלים זרים; נשים איראניות תחת משטר חומייני; מאבק בגזענות הוא מאבק נשים...

כל אלו ועוד עשרות סדנאות בהקשרי האו"ם ומאבק נשים לשלום, לפירוז החימוש, אנטי נשק גרעיני ועוד. סדנאות רבות אפופות מסתורין ומסתפקות בכותרות כ"נקודת מפגש".

המארגנות מודות, כי אינן מודעות או אחראיות לכל אחת מאלף הסדנאות. "נשים פליטות" מכל מוצא, שמצאו מקלט במדינות הצפון, חולשות היטב על הכנס ובחסות הארגונים המקצועיים הן תיוצגנה בפורום מדי יום ביומו. ארגוני נשים פליטות קיבלו מוועדת שרי הצפון מענק של 125.000 כתרים דניים (18.000 דולר) להכנות הדרושות להן לאוסלו.

חברות ויצו בודדות משתתפות בכנס הנשים עם שתי סדנאות ("האשה היהודית" ו"פעלן של יהודיות הצפון למען הסרובניקיות"), והן מממנות בעצמן את נסיעתן ושהותן באוסלו. מעוררת תמיהה העובדה שכל אלף הסדנאות המשתתפות בפורום לא נזכרת ולו במלה אחת האשה הפלשתינאית, חרף העובדה שבשנים האחרונות קלטו מדינות הצפון רבבות פליטים פלשתינים מלבנון.

השאלה היא, מדוע קבוצת הפליטים הגדולה ביותר במדינות הצפון אינה נזכרת בפרסומי סדנאות הפורום, בשעה שפליטים כורדיים, איראניים, עירקיים – קבוצות שוליות בצפון – זוכים לייצוג. יש אפוא להניח בבטחון, כי נשים פלשתינאיות מופיעות תחת מסווה של סדנה סקנדינבית כלשהי.

תדמית ישראל קיבלה בחודשי האינתיפאדה מכה קשה במיוחד במדינות הצפון בעלות המסורת האוהדת לישראל. מתקפות שיטנה חריפות וסולידאריות הדדית עם ההתקוממות הפלשתינית, המוו את ידידי ישראל הקהילות היהודיות של סקנדינביה. אם יהפוך כנס הנשים הנורדיות באוסלו, שיזכה לסקירה תקשורתית מקיפה, לזירה אנטי־ציונית – הוא עלול לפגוע בתדמית ישראל, הפגועה כבר דיה. כל סדנה, בחסות הארגון הנשי שהיא מייצגת, רשאית להזמין לאוסלו על חשבונה משלחת אורחת מחו"ל. ועד הפורום יארח בכנס באופן רשמי חמש נשים שתקבלנה את רשות הדיבור באוהל השלום, שיהיה ממוקד בלב הפורום, כפי שהיה בכנסים האחרונים.

אם כנס הנשים הנורדיות יהפוך לבימה פוליטית להשמצות ולתעמולה, יוכלו הבלתי מרוצים להפנות קובלנה לוועד הפורום – המכונה "ועדת המכשפות" – שיהיה מסוגל להסתייג, אך לא להתערב או למנוע התרחשות הגולשת מהמסגרת. התקווה היא כי ועד זה יהיה עסוק בהשכנת שלום בין הישראליות לבין הפלשתינאיות. ■

איסלנד: שוב ויגדיס

נשיאת איסלנד, ויגדיס פינבוגאדוטייר, הלך קלף משגע גם הפעם בהתמודדות השלישית שלה על כס הנשיאות: הבחירות הסתיימו לא מכבר בנצחונה הברור. לראשונה ב־44 שנות עצמאות האי, (איסלנד היתה כפופה בעבר לממלכת דנמרק), התמודדו שתי נשים על כס הנשיא: כחברה, המוגדרת מבחינה פוליטית כשוביניסטית מובהקת, מעורכת הבחירות תיזכר כשקטה והשאננה ביותר שהאי ידע מעודו. ללא פלאקטים, ללא הצהרות, ללא עימותים ואפילו ללא תשדירים. סך הכל שתיים־שלוש מודעות עלובות בעתונות היומית שעידכנו את הבוחרים בהקשרים פראקטיים.

התעניינות הבוחרים בקרב על כס הנשיאות היתה הפעם אפסית. מרבית הבוחרים ניחשו מלכתחילה את התוצאות ולאיש לא היה ספק בנצחונה הברור של מנהלת התיאטרון הלאומי לשעבר, וגרושה בת ה־58, האם החד־הורית שהצליחה כבר לפני שמונה שנים לגבור על שני יריבים ממין זכר, פוליטיקאים איסלנדים ותיקים ומנוסים.

בבחירות לנשיאות לפני ארבע שנים כבר התקשתה למצוא מתחרים ונבחרה לכהונה שניה ללא מאבק וללא מתמודדים. המסורת באיסלנד מעדיפה בחירות שלום, שלפיהן – אם הנשיא מעוניין להמשיך בכהונתו או שיבושם לו. אך השנה נכנסה כרוח סערה לתמונה עקרת־בית בת 46 מאיי וסטמנה של איסלנד והציגה מועמדותה לתפקיד, בסיוע 1500 קולות תומכים. סיגרון פורסטיינדאטייר ידעה מלכתחילה כי סיכוייה קלושים, אך לדבריה היה הנסיון שווה והוא העניק לה הרבה פרסומת, אם כי מעט מאוד קולות. הנשיאה ויגדיס זכתה ב־92.7 אחוזים מקולות הבוחרים, שלא הותירו ספק מי היא הדמות הפופולארית ביותר כיום באי הרוקנים.

ויגדיס פינבוגאדוטייר ממשיכה עתה בכהונה שלישית, גם היא וגם תושבי איסלנד מרוצים מהסדר הנשיאותי הקיים באי, המתעקש לראות אשה בתפקיד הרם. ■

התמודדות

גילה מצא
צילומים: מולה

ז'נט אורדמן, קודם כל רקדנית. גם אחרי שני ניתוחים של מפרק הירך, גם עם סיפור של סרטן עור. אחרי שנתיים וחצי של היעדרות מן הבמה היא חוזרת בגדול, הפעם באדית פיאף. אצל שתיהן נעלם הסבל באור הזרקורים. נושא להזדהות.

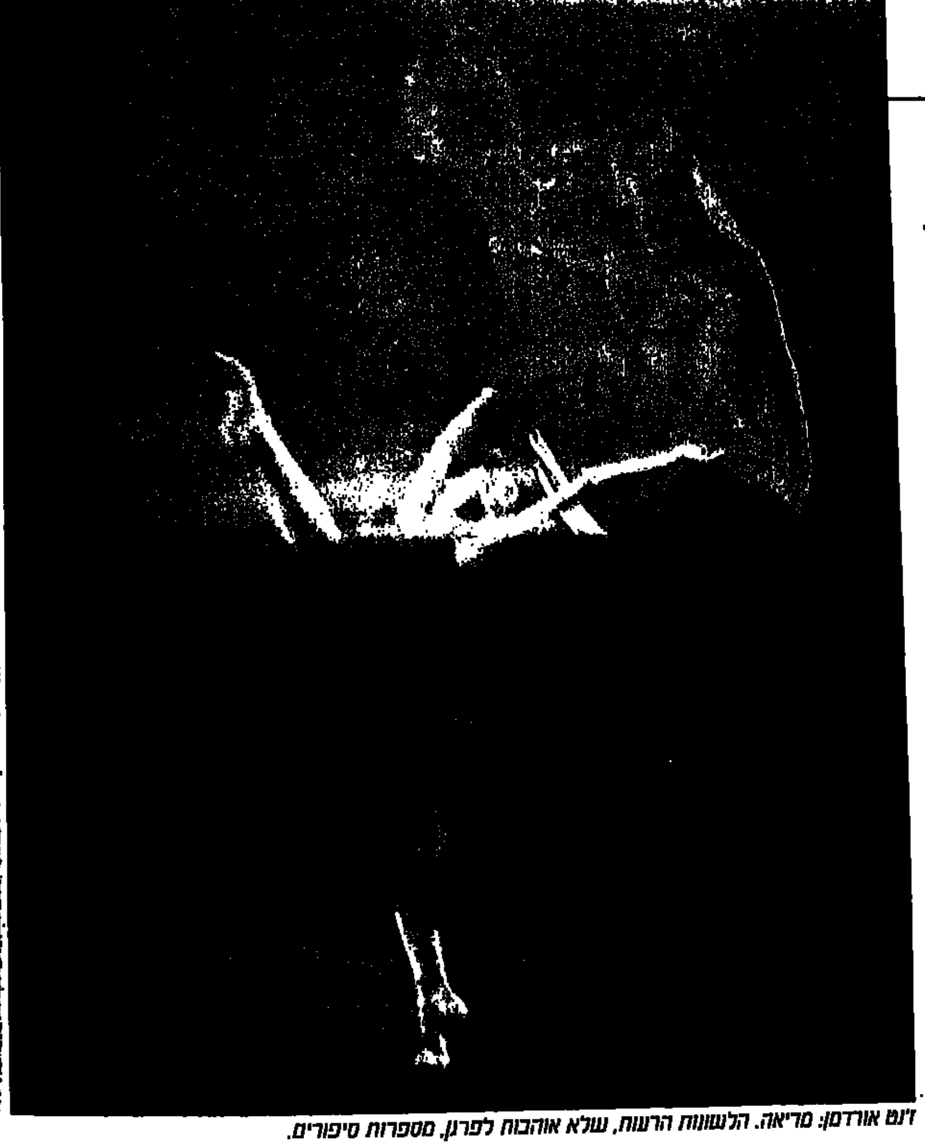

ז'נט אורדמן: מדיאה. הלשונות הרעות, שלא אוהבות לפרגן, מספרות סיפורים.

עם כל הגברים שלה, כאדית פיאף. חידת הספינכס: חייה האינטימיים.

רוקדת, קיימת

עם פתיחת המסך עולה לבמה אישה קטנה ושבירירית. לבושה בשחור, גבה מופנה אל הקהל באולם. מישתחווה לקול תשואות רימוניניות ומתחילה לחולל לצלילי מוסיקה קצבית. רגע מרגש עבור הקהל והרקדנית ז'נט אורדמן, בתפקיד אדית פיאף. קאמבק, ביצירה "פיאף והדוויל" של רודני גריפין, אחרי שנתיים וחצי של היעדרות מהבמה. אמש, בתיאטרון ירושלים, הזדהתה הרקדנית הראשית בלהקת בת-דור עם הצדדים הקומיים-טראגיים בחיי זמרת השאנסונים.

ערב שכולו היה קודש למטרה אחת, גיוס כספים ל-700 ילדים חולי סרטן, המטופלים בביה"ח בלינסון. "אני מקווה בכל ליבי להצליח במשימה חשובה זו", אמרה לפני הבכורה. ההחלטה גמלה בליבה, כאשר עברה סידרת הקרנות בעקבות גידול ממאיר, שגילתה בגופה. "לפני שנה ראיתי בסמוך לחזה שומה בגודל של נקודת חן. במהלך הטיפול בארץ, ראיתי ילדים חולי סרטן והחלטתי, שאם אצא מזה אקדיש מופע לטובתם".

עם פיאף, אין לה כל קושי להזדהות. "אישה חמה, אוהבת ונדיבה". גם לא עם הסבל הפיאפי. אצל שתיהן הוא נימחק, ברגע שאור הזרקורים מאיר את הבמה. לפני השומה הממאירה, עברה שני ניתוחים במיפרק הירך. בדרך כלל, אחרי הניתוחים הללו, נישארים נכים לתקופה מסויימת. אורדמן צנומה, אך איתנה ברוחה, לא ויתרה.

כל הצרות החלו, כאשר הגברת שינתה פוזה מישיבה לעמידה, באופן פתאומי. עשרים שנה ידה בכל הקשור בבייבי שלה, להקת בת-דור. היא המנהלת האמנותית של הלהקה, מנהלת חזרות, הרקדנית הראשית, המייסדת ומנהלת בית הספר, אחראית על ענייני אדמיניסטרציה ואם יש עוד משהו לעשות, אז היא תעשה.

הגוף שלה, לא עמד בעומס והחליט למרוד. בזמן חזרות, לאחר אותו שינוי תנוחה פתאומי, היסתבר לה שמיפרק הירך השמאלית נישחק. הרופא והפיזיותרפיסט ניסו לדחות את הקץ, למנוע ממנה לעבור ניתוח. "הודרכתי לתרגילים שונים בשילוב מישקולות. הרופא ציווה עלי לישון על מישטח ישר במשך שבע שעות בכל לילה". מכיוון שלוח הזמנים שלה מאפשר מנוחה של ארבע שעות בממוצע מדי לילה, לא הצליחה להודלים.

שנה מאוחר יותר, בזמן מסע הופעות מוצלח ברחבי פולין, הוכרעה. בערב האחרון קרא לה הקהל 21 פעמים. בכל פעם יצאה אליהם, ניתמכת על ידי שני רקדנים. הניתוח היה בלתי נימנע. בניו יורק עברה החלפה מוחלטת של פרק הירך. אחרי שבוע עם הפרוטזה, בעודה שוכבת במיטה, כבר ניסתה לתפעל את כף הרגל. הניתוח הסתבר כלא מוצלח. טעות במילימטרים. "סבלתי כאבים איומים. עבדתי רק בעמידה כי חששתי לשבת". ניתוח נוסף, בשילוב שעה וחצי תרגילים מידי בוקר ולילה, שיפר את המצב.

נס רפואי

שלושה ימים אחרי הניתוח השני, הטמפרמנט שלה החל לעבוד שעות נוספות. החלה להאבק בסרבנות הגוף להישמע. גם זריקות מורפיום ניכללו במינון היומי. לבית החולים קיבלה איחולי החלמה מכל חברי הלהקה. כאשר רצו לבוא לבקר אותה, אמרה "חבל שתבזבזו זמן, תיראו אותי בארץ". מדי יום נתנה הוראות אמנותיות בטלפון. המרכזיה עבדה שעות נוספות כדי שהמנהלת תוכל לפקח מניו יורק על הלהקה, שהיתה בסיור הופעות בקנדה.

עור, עצמות ותותבות מתכת, כך ניראתה לאחר הניתוח. "נאלצתי לבנות מחדש את השרירים. עבודה מפרכת שעלתה לי בחריקת שיניים עם כל תזוזה של הרגל". את ההתקדמות שלה הגדירו הרופאים כנס רפואי. שילוב של כח רצון אדיר ועזרה צמודה של הפיזיותרפיסט דרור רז. "נילחמנו ביחד. התקדמנו לפי הספר של בית החולים. צעד אחר צעד", הוא מספר, כשידיו מעסות את גופה שעה קלה לפני הופעה.

חדר ההלבשה שלה, ביתה. לכאן התגעגעה לחזור, כאשר החלימה בניו יורק. מידי בוקר משכימה בשבע. תשעה כלבים מסוגים ויחוסים שונים עושים לה השכמה. לאחר סיור בהרכב של מניין, סביב הוילה באפקה, עושה סידרת תרגילים מיוחדת. מידי פעם חשה כאבים, תיזכורת מצמררת. אחרי שעה וחצי, היא מגיעה לאולפן עם הכלבה ברנדי. גם היא כמו הבעלים שלה, עברה ניתוח. באותה תקופה, נאסר עליה לשהות במחיצת חבריה על ארבע. ז'נט נהגה להביא אותה לסטודיו ומאז הינה חלק מהנוף המיוזע. "היא מאוד מוסיקלית. יושבת מתחת לכיסא שלי בחזרות וכאשר היא שומעת את צלילי הסיום, מתמתחת וניגשת לדלת", אומרת אורדמן.

אחרי שיעורים, חזרות, עוברת אורדמן על הניירת. חוזרת הביתה רק בחצות. מתרגלת שוב ונרדמת לפנות בוקר. "אם יש לי כח, אני משתדלת לקרוא". תחביב עיקרי שלה.

[illegible] כלבתה ברנדי. גם היא עברה ניתוח.

על הבמה, כלפי עצמה והרקדנים הינה קשה. דורשת מעצמה ומהזולת. לבושה בבגדי ריקוד, המדים הניצחיים, היא מדברת. בזווית הפה נימתח חיוך, המבט מרוחק. את תעלומת גילה אינה מוכנה לחשוף. חידת הספינכס. גם על יחסיה האינטימיים אינה מוכנה לנדב אינפורמציה, לא בעברית ולא באנגלית, שפת האם שלה.

הלשונות הרעות, שלא אוהבות לפרגן לאישה אחת שעשתה הכל, מספרות סיפורים. על התקופה שבה נהגה לקנוס את מי שאחר לשיעורים, לעס מסטיק, דיבר מאחורי הקלעים וכדומה. "זה עניין ישן ולא רלוונטי", היא אומרת. גם על המשכורות הגבוהות, כביכול, של הרקדנים היא חולקת. "אני נילחמת, כדי שיקבלו יותר". מה שמדובר בעד הקשיחות והמשמעת שהנהיגה, הינה הרמה אליה הגיעה הלהקה והבוגרים של בית הספר. "בזמנו כאשר הקמתי את אולפן בת-דור, הנהגתי שילוב של שיעורים קלאסיים ומודרניים, כי חשוב היה לי שהרקדנים יטעמו משני הסגנונות".

התאהבה ונשארה

ברפרטואר הלהקה נשמר השילוב. יצירות הנירקדות על קצות האצבעות בצד יצירות מודרניות. את מרתה גרהאם ראתה אורדמן לפני שנים, מופיעה בלונדון. נישבתה בקסמיה. בשלב ההוא היתה בפרק ב' בחייה. קודם היתה סולנית ורקדנית ראשית ב"יוהנסבורג פסטיוואל בלט". בגיל צעיר ניהלה בדרום אפריקה בית ספר למחול, עשתה כוריאוגרפיות וזכתה בתחרויות יוקרתיות. אחר כך נסעה ללונדון, המשיכה ללמוד מחול קלאסי, הופיעה בתוכניות טלוויזיה.

לארץ הגיעה לחופשה. התאהבה ונשארה. ב"64' פתחה סטודיו למחול בתל אביב. לימדה בלט קלאסי בשכירות ר.א.ד, אבל הצורך לשנות כתובות מסטודיו שכור אחד למשנהו, שברו אותה. החליטה לייסד אולפן. הקשר עם הבארונית בת שבע דה-רוטשילד היה במקום.

"כוחה היצירתי של ז'נט עמד לנגד עיני, כדי לתת לה אפשרות ביטוי וכן לנצלו למטרה ציבורית. ייסדתי את הלהקה בגלל ז'נט, אך לא למענה", מסבירה הבארונית לבעלי ספיקות.

ב-'67, שלוש שנים לאחר שייסדה את להקת בת-שבע, ייסדה דה-רוטשילד ביחד עם ז'נט את אולפן בת-דור ושנה לאחר מכן את הלהקה. הבארונית הינה המפיקה והמממנת. מיליון דולאר מקציבה ללהקה, כך אומרות השמועות. ז'נט היא הטבחית והמלצרית הראשית בארוחה. נעזרת בקני מייסון, אורה דרור, דיוויד שור, ריצ'ארד גיבסון ואחרים.

23 רקדנים בלהקה. היא גם הפסיכולוגית שלהם. לדבריה, "הם יודעים, שאצלי ימצאו אוזן קשבת והדברים לא ידלפו החוצה". גם דואגת לתנאים טובים עבורם. "לא מוכנה שיופיעו בבקרים. לחלקם יש מישפחות ואין הם יכולים להשכים קום ולהספיק להתחמם לפני הופעה. מוכנה שיופיעו רק בתיאטראות טובים, עם כל התנאים הנידרשים". בשביל זה צריכים להתאמן קשה. מידי יום מהבוקר עד הערב. שיעורים, חזרות והופעות במיגרש הביתי, או בשדות זרים. פיזיותרפיסט צמוד, מרפאה קלינית העוקבת אחר רקדני הלהקה, חדר כושר, משקולות ועוד תנאים מפנקים, שלא קיימים בלהקות אחרות בארץ.

זכרון צילומי

המנצחת על המקהלה אינה שוקטת על שמריה. "בכל גיחה קצרה לחו"ל אני הולכת לצפות בשיעורים ובחזרות של להקות. לומדת מהם על ענייני תאורה וקשיים אחרים שיש לנו בלהקה". אמביציה בלתי נדלית, אשר בעצם היתה צריכה להיות מנותבת לאפיקים אחרים. "ההורים רצו שאהיה עורכת דין, או עיתונאית. בתיכון הייתי תלמידה מצטיינת. עד היום אני נעזרת בזכרון הצילומי שלי, כדי לתקן טעויות לרקדנים אחרי חזרה או הופעה. אחר כך רואים את הוידאו ונוכחים בצדקתי".

בת לאם פסנתרנית וזמרת. האח מקס, מתאבק שזכה ארבע שנים ברציפות בתחרויות היאבקות במסגרת המכביה. האם ניפטרה כאשר מלאו לז'נט 13. חברה טובה של האם הפכה לאם החורגת שלה. "היא ביקשה ממני רשות להינשא לאבא שלי, כי היינו ממש חברות. אנשים אף מצאו דימיון פיזי בינינו. ללא התמיכה והעזרה שלה, לא הייתי מצליחה להמשיך לרקוד". מאז שעלתה ארצה, דואגת אורדמן להביא את האם החורגת מידי קיץ, לשהות עימה. את האב היה יותר מסובך לשכנע. "הוא ראה אותי, כאשר 'בת-דור' הוזמנה להופיע בדרום אפריקה. לא רצה לבוא לארץ".

מאמה למדה דבר חשוב, לפקוח עיניים ואוזניים במטרה ללמוד דברים ולהשתפר. על קיר בחדר ההלבשה שלה תלוי שלט "אל תתנו לי עצות. לעשות שגיאות אני יודעת לבד". אתמול היא היתה לבד על הבמה. אמה ישבה בקהל. ליתר דיוק, לא היתה הבת לגמרי לבד. מוקפת באחד עשר גברים חסונים, מאהביה של פיאף. אחרי שנתיים, בהן לא שמעה מחיאות כפיים שנועדו עבורה, חזרה לשמוע אותן מהדהדות עבור פיאף הלוחמת, המנצחת. אורדמן, מי כמוה יודע.

תודה

בשבוע הבא תוכה ז'נט אורדמן בהוקרה רשמית. המועצה הציבורית של 'עם יפה, עם אחר' תעניק לה תעודת הערכה, על תרומתה לטיפוח אמנות המחול וקידום האמנויות בארץ. בין הסעיפים השונים: "תרומתה להשגים, שזקפה בת-דור בעשרים השנים האחרונות. שיטות הלימוד, המכון לבקרת הגוף שנוסד ביוזמתה, המרכז הרפואי למחול והקמת סניף של בת-דור בבאר שבע. כשופטת בתחרויות בינלאומיות למחול, הוסיפה יוקרה רבה למדינה".

גם הבארונית בת שבע דה-רוטשילד תקבל באותו מעמד פרס "על תרומתה לשיפור איכות החיים, על מפעליה החלוציים בתחום המדע והאמנות". אורדמן יכולה כעת לנוח על זרי הדפנה, סביר להניח שלא תעשה זאת. למרות הגיל, זה התרגיל שמכתיב את ההצלחה ומכתיר כתרים. ■

עיסוק

עינת בן יהושע

רוד וטלי ואן דר ואורן. "מה שיותר פרוע, לא ריאליסטי. הרבה אלמנטים פאליים". משמאל: זם כן סיפור של אהבה. צילום: נאור רהב.

רומן עם סרט כחול

לטלי היו שתי אהבות ילדות: ציור וקולנוע. סרטי ההנפשה שהיא עושה הם עבורה קשירת שני העולמות הללו לעיסוק אחד.

מי שראה את הסרט "יהושע יהושע" אולי שם לב, שהסרט מדבר, חושב וגושם סקס ללא הרף, מבלי שאף סצינת מין נראית על המסך. בקושי כמה נשיקות והתעלסות צמדונית אחת, פרט לשלוש וחצי דקות של אנימציה: הויות המין של הגיבור מתגשמות על המסך באמצעות שתי דמויות מצוירות, שעושות אהבה בסצינה נועזת שלא היתה מביישת אף "סרט כחול". האהבה הפראית הזאת היא פרי ציורה של טלי ואן דר ואורן (31), אנימטורית. לטלי היו שתי אהבות ילדות: ציור וקולנוע. האנימציה (סרטי הנפשה) עבורה היא קשירת שני העולמות הללו לעיסוק אחד. בסרטים של טלי ואן דר ואורן אין דמויות מתוקות וחמודות נוסח ציורי וולט דיסני. לטיפוסים שלה אופי ואישיות לגמרי אחרים, שונים, לא מתחנפים. קריקטוריים - אך יחד עם זאת אנושיים מאוד. ותמיד יש בסרטים שלה צבעים מדהימים לדמויות ולרקע. טלי מנהלת רומן מטריף עם הצבע. היא תגדיר את הסגנון שלה כ"מה שיותר פרוע, לא ריאליסטי. הרבה אלמנטים פאליים, אם אפשר".

מהי, בעצם, החיה הזאת, אנימציה?

"אמנות האנימציה היא הפחת רוח חיים בדברים שאין בהם חיים בין אם זה קו שהופך לתנועה או פיקסילציה - חפצים שמזיזים אותם ומצלמים תמונה תמונה כך שהתוצר הסופי הוא תנועה זורמת של החפצים.

לאנימציה מתנקזות אמנויות רבות - מעיצוב דרך גרפיקה וציור ועד משחק וכתיבת תסריטים וכמובן גם אפקטים, קול ומוזיקה".

לצייר בגיל שנתיים

היא נולדה כטלי פרחי בנוה שאנן, שכונה חיפאית ותיקה ומיושבת. כבר בגיל שנתיים החלה לצייר בתיאוה רבה (יש הוכחות: אמה, השחקנית רות פרחי שומרת את כל הציורים מאז). בנוסף לציור גם רקדה בלט ופרטה על פסנתר, כמו כל בת טובים קטנה שההורים דואגים לטפח את נטיותיה האמנותיות. בעצם, הציירת שבה נחבאה אל הכלים שנים ארוכות: אמא טוענת שגננת לא מוצלחת דכאה את נטיות הציור של טלי. עד גיל התיכון ציירה רק בהחבא, מבלי להראות לאיש.

שנות הלימודים בתיכון "אורט", מגמת אמנות, היו תקופת הפריחה שלה.

הצורך המודחק והמדוכא פרץ והוצה בבת אחת. ציורה כמו משוגעת כל התיכון. אז גם פגשה את הקולנוע (חוגים אחרי הצהריים) ואת האמנות שהדליקה אותה והפכה לעיסוק חייה: "לא ידעתי שום דבר על אנימציה, אבל ידעתי שזה מה שאני רוצה לעשות". את סרט האנימציה הראשון שלה יצרה בגיל שש עשרה: "סיפור אהבה בין זוג נעליים (אמיתיות, לא מצוירות) שמתאהבות, נעל נשית יפהפיה, ירוקה עם זהבים מסביב ועקב דקיק שמצאתי בשוק הפשפשים, ונעל עבודה גברית, גדולה וכהה. הם נפגשים, הוא קורא לה עם הלשון הנעלית שלו. היא מתחנחנת, אומרת לא. בסוף היא מתרצה, מתנשקים, מתחתנים, עושים אהבה ונולדת נעל תינוק קטנטנה שמתבגרת ויוצאת גם היא לחפש לה כלה".

בתופשות הקיץ השתתפה במחנות של נוער שוחר קולנוע: "שבועיים אינטנסיביים, משכרים, של נשימת

(המשך בעמוד 29)

מגע אישי

הבנות הנקרא

בלשכת ראש הממשלה כנראה לא מאמינים בשכל הישר של ילדים קטנים. את ההוכחה לכך מספק יועץ ראש הממשלה, **יששכר קציר**.

במסגרת תערוכת הـ40 למדינת ישראל, העמידו מחשב בביתן משרד התקשורת, שדרכו ניתן לקהל הרחב להפנות שאלות לנבחרי העם. ילדה בת 11, בשם ליבי, הפנתה ארבע שאלות ליצחק שמיר. השאלה הראשונה שלה היתה "האם שמעון פרס חבר טוב שלך?" יתר השאלות התייחסו לתפקוד הכנסת.

עברו כשבועיים והנה פלא, הילדה מקבלת מכתב תשובה רשמי על נייר מהודר מלשכת ראש הממשלה, מעטפה ונייר כל כך יפים, רק חבל שהתוכן לא.

ראשית, המכתב היה מופנה אל "ליבי היקר". הקטנה עברה על העלבון הזה לסדר היום, אך היא לא מבינה עד עכשיו איך זה שראש הממשלה לא מבין מה שואלים אותו. אם היועץ קציר כבר טורח לענות כל כך יפה וכל כך מהר, כדאי גם שיחשוב על תדמית הבוס שלו כשהוא עונה תשובות שאין להן קשר לשאלות: לשאלה אם שמעון פרס הוא חבר של שמיר, התשובה היתה "שמעון פרס הוא שר החוץ". ■

הזיה על חזיה

שגעון אופנתי חדש. מתנות עם מונוגרמות, אותן רוקמות מכונות ממוחשבות, העובדות כעת שעות נוספות. לחנויות העוסקות בכך מגיעים גברים עם פריטים אינטימיים – תחתונים וחזיות של בנות הזוג שלהם – ומבקשים להנציח את שמם הבלתי נשכח. מגיעים ילדים, המבקשים לכתוב על מגבות את שמות ההורים או את מזל החודש. אמהות מטביעות את שמות הזוג הצעיר בנדוניה לנה, וצעירות קונות תחתונים סקסיים ומטביעות בהם משפטים כיד הדמיון הטובה.

באחת מרשת חנויות, "חוויה", בדיזנגוף סנטר למשל, הגיעה צעירה כשבידה כוס בירה ענקית שאותה ביקשה לעטוף בתחתון עבי ועליו הכתובת "זהירות שביר".

דרך אגב, חתול שחור עבר בין חוה גינטורמן לניצה ברקוביץ, שותפות ברשת החנויות "חוויה". הסכסוך הותיר בידי כל אחת וניהול חמש מחנויות הרשת, כאשר ניצה ברקוביץ פתחה השבוע את החנות השישית שלה בגבעתיים. ■

ניצה ברקוביץ. חתול שחור עבר.

זהירות, מאחוריך

מנהג חדש בא למדינה. צעירים חירשים אילמים מסתובבים באולמי החתונות, מבקשים תרומה ומבטיחים תמורה. זה הולך כך: בצד הצלחת בשולחן מניחים כרטיס, האומר **"אני חירש אילם תהי/ה נחמד/ה אני מבקש ממך לקנות...** (זה יכול להיות מילון א"ב' של החירשים, או מחזיק בובה למכונית) **המחיר חופשי"**.

מניח הכרטיס הראשון זוכה לרוב להיענות בנפש חפצה, אבל כאשר מגיע אחריו עוד מניח כרטיס – זה כבר מתחיל לעצבן. תחושת שביעות הרצון שלך, על שהיית נדיב ונחמד כלפי הפונה הראשון, הופכת לעיתים לתחושת חוסר סבלנות כלפי הבאים אחריו, במיוחד כאשר אתה מרגיש שמסדרים אותך. רוב האנשים שוכחים כי הפונים אליהם הם חירשים והם גוערים בהם בקול – העובדה שאחדים מהפונים שומעים מיד את הגערה, גם כשהם לא רואים את השפתיים, נותנת חומר למחשבה כי לפעמים כלל לא מדובר באדם חירש, אלא בנוכל.

לתשומת לב אגודות כמו מיח"א או שמע. ■

מילון א"ב. שפת־ידיים חישקל.

סלטי צבר בע"מ
חוגגים הכנסת מוצרים חדשים
לשוק ו־10 שנות פעילות
רח' אליהו איתן 18, איזור התעשיה החדש
ראשון לציון, טל' 9612771, 03-9612067

לסלטי צבר בע"מ
בידידות והרבה הצלחה
דפוס ירון
כל סוגי עבודות הדפוס
סדר ועימוד ממוחשבת
רח' סוקולוב 46 (דרך מגדיאל) כפר־סבא
טל' 052-23010

לסלטי צבר בע"מ
המשך שגשוג ועליה
ביכורי שדה בע"מ
חברה לשיווק פירות וירקות.
טל': 5613692, תל־אביב

לסלטי צבר בע"מ
שאו ברכות חמות
סנפלסט בע"מ ועמוס קמינר
טל' 353084

לסלטי צבר בע"מ
המשך שגשוג ועליה
האחים שמאי
מבירת גבינות
רח' רמב"ם 1 שוק הכרמל ת"א טל' 661096

לרוני ואבי ולסלטי צבר
המשך שיתוף פעולה פורה
זהר שלטים
עיצוב ושילוט לפרסום
טל' 03-9664313

לסלטי צבר בע"מ
מיטב הברכות והאיחולים
י. ברוך מנכ"ל
גפן סוכנויות לביטוח בע"מ
משרד ראשי: רח' כצנלסון 60 גבעתיים טל: 310222

לסלטי צבר בע"מ
שאו ברכות חמות
הנהלת אוליבקס בע"מ
יצרני שמן זהב
שד' הטשילד 25 ת"א
טל. 614451
GOLDOIL שמן זהב

לרוני ואבי ולסלטי צבר
המשך שגשוג ועליה ולהמשך שיתוף פעולה פורה
אחדות בע"מ
בית חרושת לטחינה
רח' הסדנא 9, תל־אביב, טל' 835921

לסלטי צבר בע"מ
בכל זמן, כל הזמן, רק הצלחה
אלום א.ד.י.
עבודות אלומיניום
יעקב בלנק ודודי שכטר
רח' ברוך הירש 9, בני־ברק טל' 704506, 707756

לסלטי צבר בע"מ
המשך שנות שגשוג ועבודה פוריה
צביקה שירותי ביוב
טל' 03-478870, 050-22766

לאבי רוני וכל הצוות
ברכות והמשך שיתוף פעולה פורה
דר־פלסט בע"מ
ייצור קופסאות ואריזות מפלסטיק לתעשיית הסלטים, הדגים והמזון
קרית מוצקין, טל. 04-714572, 04-733047

לסלטי צבר בע"מ
זר ברכות
קירור יעקב
הקירור הצועד עם הזמן
רח' הרצל 10 אזור טל. 03-5565997, 03-801581

לאבי, רוני, ולסלטי צבר
בידידות והרבה הצלחה
רפי לוי – שירותי ביטוח
רח' מונטיפיורי 11 ת"א טל. 661718

בהפקת שיח תקשורת – טל': 3–2–03-379040

מישהו מטפל בך

טיבם של יחסי מין נקבעים בטיב התקשורת בין בני הזוג. ניתן אפוא לשער, כי כי הגוף החדש המוקם בימים אלה, איט"ם, (אגודה ישראלית למטפלים מיניים), מסמן יחסים חדשים קודם כל בין המטפלים המיניים לבין עצמם.

בראש האגודה החדשה עומדים ד"ר (גינקולוג) צבי צוקרמן, מבית החולים "בילינסון" וד"ר (פסיכולוג) עמי שקד, מבית החולים "שיבא". לפני שנים אחדות היה הס מלהזכיר את שם האחד בפני האחר. ד"ר צוקרמן, הוותיק יותר ושעסק גם בייעוץ מיני, לא היה פתוח לתקשורת כמו ד"ר שקד, שניפץ הרבה מיתוסים והוציא החוצה את נושא המין בסידרת מאמרים, הרצאות והשתתפות בערבי ראיונות. פעילותו האינטנסיבית של ד"ר שקד חשפה לתקשורת גם את ד"ר צוקרמן, אולם מה שקירב את השניים לכלל שיתוף פעולה הדוק היתה התחרות, שקמה להם מצד כל מי שקרא לעצמו סקסולוג.

בישראל של 1988 יכול גם בעל מוסך לשעבר, או עקרת בית משועממת, לפתוח משרד, לתלות בחזיתו שלט "סקסולוג" ולהתחיל לקבל פציינטים. השטח פרוץ ואפילו בחנויות לאביזרי מין החלו לתת ייעוץ מיני, על ידי "מומחים" שאיש לא בודק את טיב ההתמחות שלהם.

בשנה האחרונה שינו ד"ר שקד וחבריו את התואר שלהם: הם לא מכנים עוד את עצמם "סקסולוגים" אלא "מטפלים מיניים", כדי להבדיל בינם לבין השרלטנים. ■

ד"ר עמי שקד. מלחמה סקסית.

ד"ר צבי צוקרמן. הס מלהזכיר.

בריאות ויופי לגופך!!!
שיזוף מבוקר ללא קילוף עור
סניף של- המכון הפוטותראפי.
הרשת היחידה בארץ הפועלת
ע"פ היתר משרד הבריאות
אקופונטורה (דיקור סיני)
מבוצע ע"י רופאה M.S.
מוסמכת – הפסקת עישון
קוסמטיקה פארה רפואית
* טיפולים קוסמטיים באקנה והחדרת לחות ושומנים לעור
* מכשירי אלקטרודות לחצרת היקפים * דיאטת סלימליין
* פדיקור ומניקיור - בניית צפרניים וקישוטם
* הסרת שיער
* להשלמת המראה המטופח - אביזרי אופנה מאיטליה
* רפלקסולוגיה
* מסג'ים רפואיים * מסג'ים לספורטאים
* הומיאופאתיה
* הילינג -. טיפולים טבעיים במגע יד
מסכת ברזל: משמשת לניקוי איזון וחידוש העור
יש קמטים? FACE-LINE
מכשיר לשיפור הגמישות וחיזוק שרירי הפנים
מכון אבלין
נרשמים לטיפול מראש
רח' בלפור 37 בת"ים טלפון: 863796

SKC®
שיווק: P.L.C טלפון: 612610, 03-612567

פנויים
פנויות
שימו לב
הבדידות גוברת
בכל שחולפות
השנים
ב־97 ש"ח בלבד תצאו ממלכוד הבדידות.
שווה לנסות!
צלצלו עוד היום
052-450927

צרכנות הוגנת

תו צרכנות הוגנת 1988

1988

מרפדית מלינקביץ בע"מ

זכתה בתו צרכנות הוגנת

מתמחים בייצור רהיטי סלון ומערכות ישיבה מכל סוגי הבדים המובחרים והמעולים באיכות הגבוהה ביותר וכמו כן מתמחים בריפוד מעור

כתובתם: רח' התחיה 14, יפו, טל' 812690

למרפדית מלינקביץ בע"מ
אתכם ביד אחת להצלחה
טסודיו לצילום ופרסום טל: 658344
"המעבדה" שירותי מעבדה לצילום טל' 654507

למרפדית מלינקביץ בע"מ
זר ברכות
"עילית" בדי ריפוד ווילונות מובחרים 3 קומות תצוגה
רח' הרצל 41 ת"א, טל: 821943 ,836716 ,822781

למרפדית מלינקביץ בע"מ
שפע ברכות
בן־טל
נגריה לרהיטים בע"מ
רח' חיוונים 8 אור־יהודה, טל. 347170

למרפדית מלינקביץ בע"מ
המשך שגשוג ועליה
אריגי קונצטקט בע"מ
עיצוב טכסטיל
רח היסוד 5 ת"א, טל. 812934־5

למרפדית מלינקביץ בע"מ
המשך שנות שגשוג ועבודה פוריה
בדי ריפוד הדר **אלכסנדרוביץ**
רח' הרצל 68 ת"א, טל. 820331

למרפדית מלינקביץ
בידידות והרבה הצלחה
ולהמשך שיתוף פעולה פורה
סוכנות צת ביטוחים
רח' סוקולוב 53 חולון
טל. 886668

לאלברט, ישראל ועזרא
שאו ברכות
רנבי – יבוא עורות, בדי ריפוד
אולם תצוגה: רח' עמק יזרעאל 41 ת"א
טל': 827331
RENBY LTD
LEATHER IMPORT
& UPHOLSTERY

"בית הבד" (1977) בע"מ

"בית הבד" חנות הבדים הגדולה בארץ והייחודית בשיטת השרות העצמי ובמבחר הגדול של בדים, זכתה לאחרונה בציון לשבח נוסף בקבלת השרות תו צרכנות הוגנת, על היחס ההוגן והאדיב בסחור הניתן ללקוחותיה.
אם טרם בקרת ב"בית הבד" בוא/י ומומלץ לבקר שם ולהתרשם מן האוירה המיוחדת, המחירים הזולים, והשרות האדיב במיוחד, ולו רק לשם ההנאה מראות עם מרבית בדי המסחר האחרים.
"בית הבד", מדרחוב נחלת בנימין 14, תל־אביב, טל' 03-657113.

לבית הבד (1977) בע"מ
שאו ברכות חמות
טקס־מוד בע"מ
ייבוא ייצור ושיווק טקסטיל
רח' נחלת בנימין 28, טל: 660047, 65161 תל־אביב

לבית הבד (1977) בע"מ
שאו ברכות חמות
רסטקס בע"מ – ייבוא וייצוא
רח' נחלת בנימין 33א', תל־אביב.
טל' 03־611637, 03־613886

לבית הבד (1977) בע"מ
שאו ברכות חמות
"בוספורוס" בע"מ
בית מסחר לבדי אופנה חדשים
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 22, טל' 03-657374

לבית הבד (1977) בע"מ
שאו ברכות חמות
ארסא שיווק בע"מ
טל' 03־660185

לבית הבד (1977) בע"מ
עלו והצליחו!
אריגי פרישטמן
ייצור אריגי צמר ופוליסטר
רח' מוזהי 16 ת"א טל' 03־832343

לבית הבד (1977) בע"מ
מיטב הברכות והאיחולים
ש. פוטרמן – יבוא בדים
רח' נחלת בנימין 2 ת"א טל' 03־661187

לבית הבד (1977) בע"מ
מיטב הברכות והאיחולים
בר־און את כפיר
שרותי בטוח
ת.ד. 100 קרית אונו, טל' 03-352934

שיש בהט

זכה בתו צרכנות הוגנת
מפעל לשיש וגרניט
ביצוע עבודות מיוחדות
בכל סוגי השיש

שיש בהט – המומחים שלך לשיש וגרניט מזה 39 שנה
נשמח לראות פניכם, לייעץ לך ולהדריך אותך לבחירת הנכונה
המפעל: רח' שמעון הצדיק 22 יפו טל': 823508
תצוגה והמשרד: רח' ירושלים 60 בני־ברק טל. 795397

לשיש בהט
אתכם ביד אחת להצלחה
ולהמשך שיתוף פעולה פורה
נחום כרמלי
כרמלי – סוכנויות לביטוח
רח' בנימין 2 רמת־גן טל. 7528822

לשיש בהט
המשך עבודה פוריה
שמעוני – שיש וגרניט
וצוות העובדים
איזור תעשיה ב', נס ציונה,
טל' 08-475414, 08-462030

לשיש בהט
מוסך מורשה
וחבר באיגוד המוסכים בישראל
בענף פחחות תרכב
מוסך משה כהן
המסגר 20 ת"א טל. 384629

לשיש בהט
מיטב הברכות עם זכיתכם בתו צרכנות הוגנת
ה. מרקוס – סוכנות לביטוח בע"מ
רח' ביאליק 47 רמת־גן
טל. 721386, 732178, 730595

לשיש בהט
אתכם ביד אחת להצלחה
פיני ואריה
משב – מוצרי שיש בע"מ
רח' אימבר 1, קרית־אריה, פ"ת
טל' 9246135

בהפקת שיח תקשורת – טל': 3–2–03־379040

פסטיבל הנופש בקאונטרי קלאב
מלון חוף התמרים עכו

חוף ים פרטי, בריכה אולימפית, שמש, מרחבי דשא... בריכות בג'קוזי, סאונות, חדרי כושר, מגרשי כדורסל, כדור־עף, קטרגל, קט טניס, גלגליות ועוד. שפע פעילויות, חוגים ומסלולות לילדים מבוקר עד ערב.
תוכניות בידור מגוונות ערב ערב, הכוללות הופעות אומנים, תצוגות אופנה, מופע טלפאתיה, דיסקו לנוער ודיסקו־קיד לילדים.
בואו לבלות חופשה צעירה, ללא טרדות ודאגות.

מבצע לקיץ
64 ש"ח
על בסיס
לינה
וארוחת בוקר
בתוקף ב־
17.7.88 – 31.8.88

להזמנות:
בטלפון
04־912891־5
או אצל סוכן הנסיעות שלך

מלון פרנק

נהריה ★★★

המלון שלך בבצון!

מבצעי נופש

½ פנסיון 74* ש"ח

* המחיר לאדם בחדר זוגי – לא כולל מע"מ
פרטים והזמנות:
טל. 04־920278 עד השעה 22.00

פעם אחת תספיק,
שתהיה אורח שלנו לתמיד!

קונים זהב מהציבור
ויהלומים גדולים

ZAMLER
זמלר

קו פתוח
צוות "זמלר" יענה לשאלותיכם בכל הקשור למכירת יקרות, יהלומים גדולים, מטבעות באמצעות מערכת ממוחשבת חדשה...
לפני כל התלוה על מכירה
צלצל ללא כל התחייבות מצדך
טלפון: 03־6816924

זמלר מתכות בע"מ יהודה הלוי 143

הכל נשאר במשפחה...

דרך אמינה, מבוגרת ופרטית להכיר בני זוג רציניים לנישואין

פנה/י **לאלי שלוש**
שדכן משפחתי, פרטי...
לשדוכך בבית גם בשבת (לא משרד)
03־991849, 03־980507

מילכה למדן

חבר מאותו כוכב

לא אפליות ולא בטיח

מכירים את הספור על הבחור השחור ההוא שבא בטענות לאוניברסיטה היוקרתית אשר סרבה לקבל אותו כסטודנט? הוא היה משוכנע שהם מסרבים לרשום אותו ללימודים בגלל צבע עורו ולא משום סיבה אחרת. והבחורה ההיא שכל־כך רצתה להיות נהגת אוטובוס ולא הסכימו לקבל אותה לעבודה בשום פנים ואופן, זו לא אפליה?!

אמנם, ידידנו הצעיר והשאפתן שרצה להתקבל ללימודים גבוהים היה באמת שחור, אבל כשטען נגד הממסד שהיפלה אותו הוא שכח להזכיר רק דבר אחד: שלא היה לו אפילו ממוצע הציונים המינימלי שנדרש כדי לגשת לבחינות הכניסה. גם ידידתנו חובבת הנהיגה, שהיתה בטוחה כי הפלו אותה בשל מינה, שכחה משום־מה שחברת האוטובוסים אשר בה רצתה להתקבל לעבודה דורשת מינימום מסויים של שנות ותק בנהיגה במכונית פרטית, בעוד היא לא ישבה על הכביש אפילו מחצית מזמן המינימום הנדרש.

הצרה היא שלפעמים, כשאנחנו כל־כך רוצים במשהו, נוח לנו לעצום עיניים ולהאמין שהסרוב שבו נתקלנו הוא פרי זדון של מישהו ולא תוצאה טבעית של מציאות אובייקטיבית. יתרה מזו: לפעמים, כשהמטרה כל כך נכספת – הוסכים נדנוד בלתי פוסק, או צעקות רמות מאוד, או טענות בנקודות רגישות במיוחד לא־מצעים הנראים כשרים בעיני המעוניין ותמור מזה – לעתים זה באמת עוזר...

הדברים מוזכרים כאן, כמובן, בקשר לטענות שמופנות מידי פעם ל"חבר מאותו כוכב", בדבר "אפליה בלתי הוגנת" מטעם התכנית, כלפי יחיד זה או אחר, המבקשים להשתתף בשידור ונדחים על הסף.

אם יורשה לי, אנסה להדגיש בפניכם את הקריטריון היחיד שלפיו בוחרים משתתפים להופעה בתכנית: רדיופוניות! זה הכל. איננו מחפשים רק אקדמאים, או רק יפים, או רק מבריקים, או רק מוכשרים, או רק בעלי רשימת הישגים מפוארת, או רק כל מיני דברים אחרים שבעליהם יכולים להתגאות בהם. בשבילנו יש חשיבות רק לדבר אחד: מידת העניין שיכול לעורר "כוכב" התכנית בקרב מאזיני "חבר מאותו כוכב", שרבים מהם אינם פנויים כלל. את הרדיופוניות הזו ניתן בהחלט לפרק לכמה מרכיבים מוגדרים, אך הפעם, ברשותכם, בואו ונפסיק כאן.

לפני שנחזור על מספר הטלפון שלנו, למי בכם שמעוניינים להשתתף הערב כאורחים בתכנית (התכנית הערב משודרת במתכונת פתוחה ואתם, קוראי "סגנון", מוזמנים להתקשר לאולפן כבר מהשעה 21.00, שעה לפני תחילת השידור), הרשו נא לי לצטט קטע קצרצר ממכתב שהגיע לשולחן־המערכת ואשר מתייחס לתכנית שחלק מכם, בוודאי, נטלו בה חלק: כותבת לנו אילנה: "בתאריך 17.2.88 השתתפתי בתכניתכם כ'כוכבת' התכנית. נראה לי, כי עלי לשתף אתכם מעט בהתפתחויות, ולא בגלל האספקט הרכילותי אלא משום שיש תוצאות"

אילנה מספרת על אלה שאיתם יצרה קשר טלפוני בעקבות התכנית ועל כך שרק אחד מהפונים נראה לה מתאים בשבילה. איתו היא בקשר מאז ראשית חודש מארס, והיא כותבת: "מבחינתי – התכנית ענתה על הציפיות". מאחר שנעים לקבל מכתבים כאלה, הרגשנו צורך לשתף בזה גם אתכם, קוראי "סגנון". ולמי בכם שמבקשים להשתתף הערב בתכנית הפתוחה – הנה מספר הטלפון: 03־266225, ואל תדאגו. אם אתם לא נשמעים רדיופוניים מספיק – נודיעכם בטלפון, מיד בשיחה המכינה. ■

רומן עם סרט כחול

(המשך מעמוד 24)

מלוויז ועשית סרט מא' ועד ת'". אחרי הצבא (מחלקת ההסרטה של אכ"א) עבדה בסטודיו של אנימטורים בארץ ואחר כך שבע שנים טובות בהולנד.

למה הולנד דווקא? טלי מסבירה, שהרבה מהלכים בחייה מודרכים על ידי האינטואיציה. היא פשוט "נדלקה" על משהו והולכת איתו הלאה. כך גם עם הולנד. ידעה שהיא רוצה להגיע לשם, וזהו. היא גם תמיד ידעה, שבן זוגה לחיים יהיה זר, לא ישראלי. בדיעבד, היא אומרת, שאולי כמהה להולנד משום שידעה ששם תמצא את האיש שלה, רוד. נפגשו שלושה שבועות אחרי שהגיעה להולנד, בשיעור משחק ב"אקדמיה לאמנויות". היא היתה אשה יחידה בכיתה של שמונה גברים. המורה ביקש להציג סצינה של אונס. רוד היה האנס, טלי, כמובן, הנאנסת. מאז הם ביחד וגם הורים ליעל בת שישה וחצי חדשים.

שקיות מחוטי ברזל

ארבע שנים למדה אנימציה בהולנד. "רק את הטכניקה, היא מדגישה. "היצירתיות והדמיון אינם עניין נלמד". גם ההומור. עשתה סרטים: תסריט וסרט שלה זכו שם בפרס ארצי. רוד תמיד עוזר לה: את האביזרים שהיתה צריכה להמציא ולתכנן עבור סרט זה או אחר, הוא בנה. בסרט פרסומת חדש ל"תפוגן" שעשתה לא מזמן ישנן שקיות צ'יפס זוות שקורים להן כל מיני דברים מטורפים. רוד בנה את השקיות מספוג וחוטי ברזל.

לפני שנתיים החליטו רוד וטלי לנסות להיקלט בארץ וראו כי טוב: "עדיין אין בארץ מספיק עבודה לאנימטורים, אבל האמנות הולכת וחודרת לתודעת הציבור. תהיות פרסום, בעקבות סרטי פרסומת המגיעים מחו"ל, נוכחות שהאנימציה מאוד מהנה ומדברת לכל סוגי האנשים, ומשתמשים בה כאן יותר ויותר". טלי סיימה עכשיו על תשדיר שירות טלויזיוני של "האגודה למלחמה בסרטן" דמות מצויירת של כיפה אדומה שיודעת להבחין בין טוב ורע ובוחרת בדברים המרחיקים את הסרטן: מזון בריא, פירות וירקות, הגנה על העור מפני השמש. טלי גם עשתה סרט פרסומת מטורף ביותר, לחברת "זיטמן". הוא יוצא הקיץ אל המסכים. היא גם האם הגאה של הכדור הקופצני של תשדיר השעון שרואים בכל ערב בטלויזיה. ציירה פרקים ל"שרגא נחמד" ו"רחוב סומסום" (איך לאז) ואחרים.

היא קטנה, מלאה עד שמנמונת, עיניים שופעות הומור. רוד (29), האיש שלה, גבוה, רק, בהיר, מדבר נקבא. הם גרים ברמת גן, בדירה שכורה מרווחת. יד של אמן ניכרת בכל פינה. מגע הקסם שהופך ספת סלון מהוהה ומיושנת לריהוט עליז ומקסים באמצעות שמיכות כרים צבעוניים, ורוד וטורקיז. הסטודיו נמצא בינתיים, בעצם בסלון. על הקירות פוסטרים ואזכורים של פרסים ש"הנפישה" טלי. אביזרים עליזים. במרפסת הגדולה הלול של יעל. רוד, תאורן קולנוע במקצועו, וטלי מתכננים להגיע לסטודיו גדול משלהם.

טלי: "רוד מתמחה באפקטים אופטיים המהווים כלי עזר בשילוב של אנימציה עם "פעולה חיה". למשל: אדם (אמיתי) שיצור אנימטורי דמיוני זוחל עליו. וולט דיסני השתמש בזה הרבה בסרט מרי פופינס, למשל. זוהי טכניקה המפותחת מאוד בחו"ל ובארץ בכלל לא קיימת. אנחנו עובדים עכשיו כדי להשיג תוצאות טכניות אופטימליות ואחר כך נתחיל. "לעבור" שיהיה כהלכה. ■

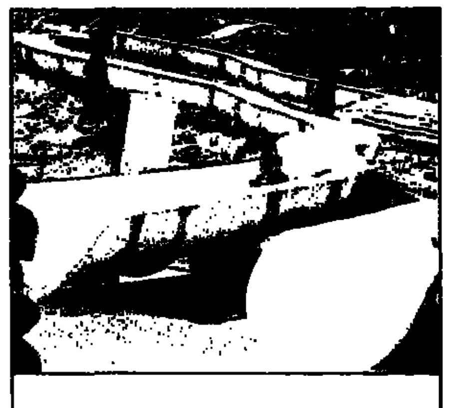

יוצא לנופש ליומיים!
בית־הארחה שפיים מעניק לך

חינם!

יום נוסף בפארק המים

מים כחולים, דשא ירוק ושמש מלטפת, המעניקה לעורך את גוון החופשה.
קח משקה צונן ולגום בהנאה את הנוחות והפינוק שמגיש לך מרכז הנופש שפיים.
למזמינים מקום עד סוף החודש ליומיים בבית ההארחה –

חינם

יום נוסף בפארק המים שפיים

מגיעה לך חופשה מלהיבה במרכז הנופש שפיים

לפרטים ולהזמנות:
פארק המים שפיים:
טל' 523510, 052־523509.
בית הארחה שפיים: טלפון (קו ישיר עד השעה 16.00 (052־523507) 052־70171/2.

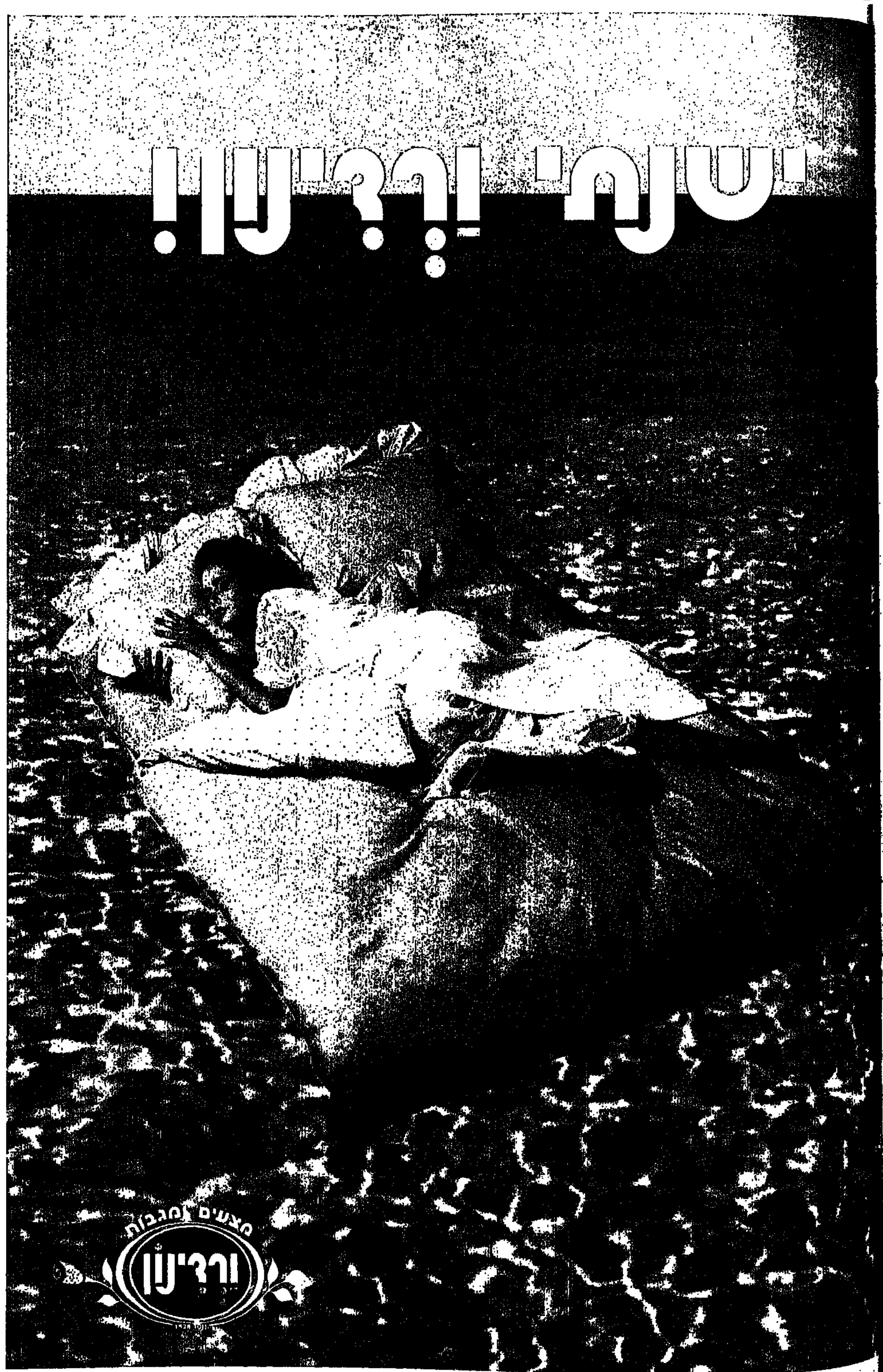

בולים

אליעזר בן

הונגריה והיורושק

היורושק, הנמצא בשימוש במדינות אירופה מזה 20 שנה, קיים השנה את הקונגרס שלו בבודפשט. לציון האירוע הנפיקה הונגריה בול בערך של ארבעה פט. המציג צילום היורושק, סמל הקונגרס, ודיוקנו של בטהובן.

80 שנה לבואם של היפנים לברזיל

משפחה יפנית, דגל ברזילי על רקע האניה שהביאה את היפנים הראשונים ב־1908 לברזיל – אלה מר־פיעים על בול שהונפק עתה, בערך 100 קור. היום 50% מהיפנים בברזיל הם חקלאים, 35 אחוז סוחרים ו־15 אחוז בעלי בתי חרושת. הם עזרו להתפתחות המדינה בקצב מהיר. כן הונפק בול של 16 ק. המציג את המוזי־און ההיסטורי של ההגירה היפנית לברזיל.

ארכיטקטורה כפרית ומודרנית

ארבעה בולים שראו אור גם הם בברזיל, מציגים מבנים מודרניים ומבנים כפריים ועתיקים ממאות קודמות.■

שחמט

שאול הון

ברה"מ נגד העולם

נבחרת ברה"מ תתמודד שוב עם שאר העולם. התחרות הראשונה נערכה ב־1970 בבלגרד וברה"מ ניצחה 19.5:20.5 (בנבחרת שאר העולם שיחק בובי פי־שר על הלוח השני וניצח את פטרוסיאן). בתמודדות השניה, לונדון 1984, ניצחה ברה"מ 19:21.

המפגש השלישי ייערך בגנט, בלגיה, 19–25 במרס 1989. בכל נבחרת 10 שחקנים: 8 גברים, אשה ונער. כל אחד מתמודד 4 פעמים נגד יריבו. מנבחרת ברה"מ ייעדר ספסקי וישחק בנבחרת שאר העולם. קספרוב וקרפוב ישחקו בראש הקבוצה הסובייטית. בראש נבח־רת העולם (גם מהגוש הקומוניסטי) ישחק שורט, כיום שלישי במד הכושר העולמי, לאחר קספרוב וקרפוב. ברירוג העולמי יש לאנגלים שלושה בין עשרת הרא־שונים (2 בין חמשת הראשונים): קספרוב 2760, קרפוב 2725, שורט 2665, בליאבסקי 2655, ספילמן 2645, טימן 2640 (איבד מקומו השלישי), פורטיש 2635, ריב־לי ומיכאיל גורביץ 2630, נאן 2625.

★ כפר סבא: תחרות סוף שבוע בשלוש רמות תת־חיל ביום ה' הבא (28.7) ב־18.30 בבית מועצת הפוע־לים. פרטים והרשמה: עמירם קפלן 9365971/2, משה רויטמן 052-454408 (בערב).

★ יוגוסלביה זכתה בגביע מרכז אירופה, צברה 15 נקודות. גרמניה המערבית 14.5, שוויץ 14, אוסטריה 13.5, צרפת 11.5, איטליה 9.5 ולוכסמבורג 6.

★ "שח קיטי" נתניה: בתחרות הבי"ל לנוער ניצח ערן ליס, 6.5 נקודות. אוליבר וורספילד (אנג.) 6. בא־ליפות "הפועל" א': י. ויסטנצקי ורן שבתאי 7 מ־9, באליפות ב' אלי סיטי 7, באליפות ג' אופיר בן־מנחם 7.5. בתחרות הבזק א. שוורץ, 12.5 מ־13, ינון בוים 11.5.

★ ספרד: השוודית פיא קרמלינג ניצחה בתחרות פתוחה, 7 מ־9, עם הודג'סון (אנג.), אולטרה (ספרד) ווייס (פרו).

★ יאן אלווסט היה הפתעת התחרות החזקה בבל־פורט (שלישי, אחרי קספרוב וקרפוב). להלן הוא מבניע בסגנון נמרץ רב־אמן מנוסה.

אלווסט
אנדרסון

1. ה4 ג5, 2. פ–ו3 ה6, 3. ד4 ג:ד, 4. פ:ד4 פ–ג6, 5. פ–ג3 א6, 6. ר–ה2 מה–ג7, 7. 41 פ:פ, 8. מה:פ ב5, 9. ר–ה3 ר–ב7, 10. 0–0–0 צ–ג8 (מאיים ב4), 11. צ–ד3 פ–ו6 (מאיים ב4 עם פ:ה4), 12. ר–ו3 ר–ה7, 13. צה–ד1 0–0 (הכרח להצריח, גם במחיר רגלי), 14. ה5 ה:ו5 (פותח ללבן שורה להתקפה), 15. ז:ר ב4 (בחזות פ–ו6 יפול ד7), 16. ה:פ ב:פ, 17. צ–ז3! (מונע ר:ו6) מה–ב5, 18. צ:ז7+! מ–ח8, 19. צ–ח8+!! שחור נכנע, על מ:צ יבוא 20. צ–ז1+ מ–ח8, 21. ה:ר+ ו6, 22. ה:ו8+ צ:ו8, 23. מה:ג3 וללבן יתרון כלי ורגלי.

דיאגרמה מס' 141

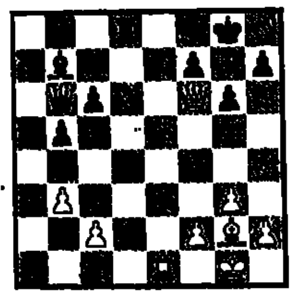

בתחרות לזכר קפבלנקה נוצל פיזור כלי השחור (הבולגרי אנדונוב) ע"י לבן (רב־האמן הקולומביאני זאפאטה) לנצחון במסע אחד. איך?

30. ר–ר5! שחור נכנע. אסור ג:ר (מה–כ6 אינה מוגנת), אסור גם צ:ר בגלל צ–ה8X. לא יצלח 30. – צ–ו8 או מה–ג7 בגלל ר:ו7+.

ברידג'

חוד בירמן

נבחרת ישראל לאולימפיאדה

בסוף יוני נסתיימו משחקי המבחן שקבעו את נבחרת ישראל הפתוחה ונבחרת הנשים. נבחרות אלו ישתתפו באולימפיאדה הקרובה, שתיערך בונציה, איטליה, בימים 8–22 באוקטובר השנה.

תחרויות המבחן נמשכו עשרה ימים שבמהלכם שיחקו שמונה זוגות גברים 448 ידיים ושש זוגות הנשים שיחקו 320 ידיים.

הזוגות במקומות הראשונים, שירכיבו את נבחרות ישראל השנה, יהיו נבחרת פתוחה: בירמן – זליגמן, טור – גרש, קליש – פוזיגור. לקפטן הנבחרת נבחר משה כץ.

נבחרת הנשים: אלבו – לויט, ברנס – אברמסון, מלך – נוזה. לקפטן הנבחרת נבחר צבי בן־טובים.

במשחקי המבחן לנבחרת הפתוחה לא השתתפו כמה מבכירי שחקנינו לבן, שופל ורומיק מסיבות אישיות. הנבחרת היא מפתיעה ביותר, כאשר זוג הצעירים טור – גרש (בני 21) והזוג החיפאי קליש – פוזיגור, דחקו את רגליהם של כמה זוגות ותיקים כמו פרידריך – הוכציט, לויט – כהן ופורת – הנדלמן הצעירים יותר, שכימנו עם הנבחרת הקודמת.

התחרות לקביעת הנבחרת הפתוחה היתה צמודה למדי ועדיין בסיבוב האחרון (מבין 28 הסיבובים) היו סיכויים לחמישה זוגות לתפוס את המקומות 2 ו־3.

היד המרתקת ביותר בסיבוב זה היתה היד הבאה: מחלק מזרח, צפון – דרום פגיעים

מערב		מזרח
	צפון ♠86 ♥KJ104 ♦QJ76 ♣A103	
מערב ♠KJ95 ♥7 ♦104 ♣876542		**מזרח** ♠Q107 ♥Q9862 ♦K ♣KQJ9
	דרום ♠A432 ♥A53 ♦A98532 ♣— —	

מזרח פתח בהכרזת 1 הארט ורוב הזוגות בצפון – דרום הגיעו לחוזים של 3 ללא־שליט או 5 דיאמונד, שבוצעו בנקל. בשני שולחנות הגיעו צפון – דרום לחוזה המעולה של 6 דיאמונד. ההכרזה באחד מהם היתה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
1 הארט	2 דיאמונד	פאס	2 הארט
פאס	2 ספייד	פאס	3 ללא שליט
פאס	4 הארט	פאס	6 דיאמונד
פאס	פאס	פאס	

הכרזתו של צפון 2 הארט היא הכרזה מחייבת המבקשת משותפו להבהיר את ידו. ההמשך טבעי, כאשר הכרזת המפתח להכרזת הסלם היא הכרזתו של דרום 4 הארט. הכרזה זו היא הכרזת Cue Bid, המראה עוצר ראשון בסידרה זו ורצון לשחק סלם.

ואכן, צפון נענה להזמנה והכריז את הסלם. הצלחת החוזה מבוססת על עקיפה בדיאמונד וחיתוך שני ספיידים בדרום.

אחד הכרוזים מיהר לבצע את החוזה ונכשל. היציאה היתה 7 הארט והכרוז מיהר (מחשבה בלקיחה הראשונה היא תנאי הכרחי להצלחה!) להניח את הנסיך מהדומם, מלכה של מזרח ואלוף מידו של הכרוז. כעת הכרוז היה בבעיה איך לעבור לדומם, כדי לעקוף את המלך דיאמונד.

הוא קיווה שמזרח פתח כשארבעה קלפים בהארט בידו וניסה לעבור לדומם בעזרת הארט נוסף (היה עליו לשחק מלך בלקיחה ראשונה וכך למנוע את כל הבעיה). מערב חתך וההגנה זכתה בלקיחה נוספת בספייד.

מובן, שלו ראה הכרוז את מצב סדרת הדיאמונד היה משחק אלוף דיאמונד בסיבוב השני...

★ ★ ★

בשבת ייערך שלב שמינית הגמר על גביע המדינה בהשתתפותן של 64 קבוצות שעלו משלבים קודמים. משלב זה יעלו (לאחר שני מפגשים) 16 קבוצות לשלב רבע הגמר, שייערך ב־13 באוגוסט.■